

309153 ప్రతిది నమ్రు ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మే నెల 17 వ తేది గురువారము } No. 40
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస బహుళ శుక్ల దశమి ౧౧. } సంచిక ౪౦

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులచేత పటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకేతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కఠినత కేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: కెల 2—0—0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0—8—0
,, ఆంధ్రసంవత్సర ,, ,, 0—12—0
ఆంధ్రవార్తపత్రిక సంవత్సర, తేజ దినపత్రిక శివసముల చందాదారులకు ,, ,, 1—0—0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని గుఱువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమార్గముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనీములోనే భాటునవ్వును కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమునకు దుఃఖము ననుభవించుచు, ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బనల్ల భాటువుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితియు మాచును, భాటువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుట మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషవిలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన నగును. సాలామిసిరిని తినునది ఒకహాతిపండు. ఇదికాబూలే, కాంబహార్ చేతములలో వైరగుచున్నది. అక్కడె జనాలు ఈసండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మహాపురుషుల బలము అజేతమున ఒకమనిషికి గలదు. వైమురబ్బను సేవించి మరచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు పాతయో 10-0-0 దానివల్ల పూర్తిగ నుదముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు సుఖమిచ్చును.

అనపాపపత్రిక పార్కులతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీ నెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవస్థ్యకోణ, బెంగుళూరు సిటీ.

శారదాంబ
ఇది శ్రీకృష్ణోద్ధియను నాటకము
సంఘముచేతాంధ్రసంస్కృతమునను మూర్త మియ
కావలసింది. అందగు బనిని తీగవలయును.
నెల 0—4—0 పోస్ట్జి పేజు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7 తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

క్రీడోత్సవైక గోపాలకృష్ణ గోకలేనారి ఉత్సాహి
కంకుల చిత్రము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-2-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

మంచినమయము! నేనజేలు నిర్భయదీక్షణ!! వెలుక దొరకవు!!
2 పంచలు కొనువారికి ఆత్మలార్పాటమున కోర్వని
కోదండ్రప్రలాపము అను గ్రంథముకటి ఇనాము.

మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేకపంచలు ఖర్చుపడినందున
ప్రస్తుతము భరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచనము— శృంగారమున్న
నాగరికతయున్న గల మేలైన అనల్
పట్టుపంచలు పంచుగదినముల ఆనంద
ముకొరకు తెప్పించి వికయించుచు
న్నాము. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చు,
ఆకుపచ్చు, రోజా, మేళు వర్షం,

ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాఫునీయమైనవి, త్వరపడును.
5 క్లాఫునీయమైనవి 2 క్లాఫునీయమైనవి పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0
జపాక చుట్టుబాలకు చొక్కము 2 మూరలు ... 1-6-0
3 చొక్కములు తెప్పించుకొనిన పాన్ 2 న్ పేనా ఇనాము.
అన్నిటికి పోస్ట్జి ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామ:— రాజులమ్మే కంపెనీ,
3, కందప్ప మొదలి పేటి, తిరువళ్ళీకెట్టి మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతోనను సీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పుచు. పాస్ట్జిపు నొప్పుల
భారదోలును. నాయువుపొట్టు పోగొట్టును
పనమూలికలచే హింసూ చేకమందు
తరహాచేయబడు మంచిమందు.

మోహినీ తైలము:— శ్రీ. పునఃపులు నాడు
టకు యోగ్యమైనది. ముహూర్తము చలువజేయును,
నెండువలలు కాలకుండును. క్షయములను నునుపు
చేయును. మువాసన నిలిగింపించును. 0-12-0.

క్రీడోత్సవైకము:— చిరునామ:— తలనొప్పుల సేవించుట
వలన అన్నిటిని చివరమునకును. పట్టకోశము నాగు
వది 10 సెసాదము క్రమముగ నెలించును. మలబద్ధ
ము మానును. కిరణుశ్రుతికన్న 1-కి నెల 1-4-0.
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, పొంబాయి.

సమకాలికాభిప్రాయములు

సెటూల్ మొదలగు ఆంధ్ర ధర్మసాక్షుల

ఈ క్రిందివిషయములను సెటూల్ మొదలగు ఆంధ్ర ధర్మసాక్షులు ముఖ్యముగా పరిశీలించి చూడవలసివచ్చును. వీరు మన యాంధ్రదేశమున గ్రంథ సహాయమును బ్రతికా సహాయమును గోరుచున్నారు. మూల దేశమున సాంప్రదించుకొనినట్టి పనిచేయు మీకి తోచినచో చెల్ల సహాయము చేయుటకు నిమ్ముచున్నాము.

అయ్యో! మీ సమస్యను ప్రాసంగికముగా చూచి విభజనములు ఆలంకారములను తమరు అచ్చములముగ ముద్రించు దేశభావప్రతిక ఆంధ్రదేశములను ప్రాప్తిం చేయు.

అయ్యో! దేశభావము లేనటువంటి మేము తమ అస్పృశ్యులగు వాక్యములతో మన పత్రికను చూచి మిగుల అనందించినాము. ఎందువల్లనగా యీ సెటూల్ దేశమును అనేకసంఖ్యలను చేసి వారు ఇతరులను అతేత వారి బాలరతు ఇంగ్లీషును అవసరము అభ్యసించి మాతృభాషను బొత్తిగ మరచియుండే చూచి ఇచ్చట ఆంగ్లాడు ములో ఆంధ్రసహాయము కొందరుచేరి సెప్టెంబరు 20 తేది 1915 సోమవారం ఆంధ్ర ధర్మసాక్షులను స్థాపనచేసి ఒక సంవత్సరముగా కాలము పుష్కల అభ్యాసం చేస్తుండగ సంవత్సరము తొలిసారి 1 తేది అక్టోబరు 1916 శనివారం యీ దిగువ కనుపరచువారిని అధిపతులుగ నియమించి బాలికా బాలరతు ఆనందపుష్కలము పగలు 9 గంటలు మొదలు ప్రారంభించి ఆగ్రాసాధిపతి వుపన్యాసం 2 కమిటీ ప్రసంగం 3 కార్యవివరాలుగా కార్యదర్శియొక్క ప్రసంగం 4 బాలికా బాలసంగం జరిగిన వెనుక ప్రతినిధులుగ ఇతర గ్రామములనుండి విజయముచేసి యందువారి ప్రసంగమును హెచ్. యస్. పోలవరరావు పరిశీలించి కావలి ఇండియా దేశమునకు పోవుటకు ఈ గ్రామములచేరి నడిపించిన వందల ఉపచారమునకు విజయించేయున్న వారగాని నై చెప్పు పాఠశాలకు విజయించేయించి విద్యవిషయముగ ప్రసంగము కాయగలందులకు విన్నవించుకొనినట్టి వారలను 'యా బీదక్లిఫ్' జరుపుచున్నాను. వారున్న ఓ తల్లిభాషను విడువకుండా యంత ప్రయాసయెత్తుకొని నడిపించేది నిండాసంతోషముగ వున్నది.

మొదటికొన్ని భాషలను తెలియపరచి అచ్చటయందు పనియే ప్రవృత్తయ్యున్నా ఇంక ఇతరమైన బాలరతు వుపయోగించు నీతికామములున్నా యీకాయగలందులకు, ప్రాప్తింపవలయు' నని విన్నవించినారు. అందును గురించి యీ బీదలమైన మేము కౌన్సిలునులకు విన్నవించుకొన్నారము' అచ్చటయందు మన సహోదరులకు యావస్థానికి తెలియపరచి మమ్ము కృతార్థుల చేయుదురని ప్రార్థించెను. ఇంతకు ముందు కాకనాద రిపబ్లికన్ పార్టీ మామొక్క విన్నపములు తెలియపరచియున్నాము. అందులో మాకు యెమిన్ని మాని సహోదరులుగ యందువారు ప్రత్యక్షము దయచేయవలయునని మేము ఆలోచించుచుండగ శ్రీమాన్ యె. పి. రావుగారివారు గత ముద్రాపత్రమైన పత్రిక మాకు దయచేసినారు. ఆ పత్రికను చూడగ 'మేము ధనము కనిపించినట్లు మా సహోదరుల ఆనందము కలుగచేసినది. అయ్యో! మామొక్క మనవి ఆంధ్రదేశమున మా వాక్యములను పేదరు ద్వారా కనుపరచి మమ్మును ముందరకు తెచ్చునని ప్రార్థించెను.

ఇట్లు తమక. యులు,

రా. కేశవులనాయుడు.

వె. మునిస్వామినాయుడు.

ఈ పాఠశాలకు నిర్మించిన ఉపాధ్యక్షులు.

గుండు సామయ్యనాయుడు సభాపతి, స్వామినాయు అప్పయ్య వదిలి సభాపతి, యల్లయ్యనాయుడు బొక్కసుదారు, 1. అల్లతేజన కార్యనిర్వాహకర్లు, 2. యె. ఆర్. రాజునాయుడు, 3. ఆ. మునిస్వామినాయుడు, 4. కె. గోవిందస్వామి రెడ్డిగారు. తమకొకటి కొందయ్యనాయుడు పిర్రాస్వామి నాయుడు పరీక్షకులు. ఈ పాఠశాలకు సహాయము చేయగలవారు యీ క్రింద కలకు పంపించుకు వయచేస్తురని మిక్కిలి వివరముతో ప్రార్థించెను. — దేశభావ.

హిందూ దేశమునకు ముఖ్యముగ జనాభా

ఈ కాలమున సెటూల్ వారు శరీర సౌఖ్యమున తక్కువ సంపాదనమునందు మునిగియుండుట చూడ చాల నసంతృప్తి కరముగా వున్నది. అందుచే మనదేశమున ఆరోగ్యవర్ధితులను గూర్చి ప్రజలకు గొంత చెప్పవలసిన యవసరము కావచ్చుచున్నది. కావున మనదేశమువారి జనాభా శాఖవారి తేక్కలు, ఎంత యసంతృప్తికరముగా వున్నవో, మొత్తముమీద నిజీ దురవస్థల వలనగలదుట మిగుల నుపయోగకరములగు నుండును. 1000 మందిలో గలగు జనసమరణములను కొంచెము పరిశీలించి చూచినయెడల అన్ని విషయములను మనకు తెల్లము గాగలవు.

హిందూ దేశమున 1000 మందిలో గలగు మరణసంఖ్యను గూర్చి జనాభా తేక్క లిట్లు చెప్పుచున్నది:

Table with 2 columns: Year (1904-1908) and Death rate per 1000 (33.05-38.21)

క్రమముగా మరణసంఖ్య హెచ్చుచున్న దని యందు మూలముగా జేరినది. 1904 సంవత్సరమునకంటె 1908-వ వత్సరమునాటికి 1000-కి 15.16 వృద్ధి మరణసంఖ్య యెక్కువైనది. అనగా హిందూ దేశమున ఆరోగ్యస్థితి 100-కి 15 పార్సెంట్ వృద్ధిచని తెలియుచున్నది.

తరువాత వత్సరములలో మరణసంఖ్య తగ్గుట చూడగా వింతగా వున్నది:

Table with 2 columns: Year (1909-1913) and Death rate per 1000 (30.91-28.72)

ఈ అయిదు సంవత్సరములలో మరణసంఖ్య తగ్గినను 1910-వ సంవత్సరమున మరణములు 1904-వ వత్సరమున కంటెకూడ కొంచె మెక్కువగా వున్నవి. కాని మొత్తము మీద మరణసంఖ్య తగ్గినదని చెప్పవచ్చును. అయినను ఈస్థితిగతుల జూచి మనము సంతృప్తి నొందరాదు. మనము దేశమున గలిగిన జనములగుడ పరిశోధించిన మన కన్నీ నంగతులను బోధపడగలవు.

Table with 2 columns: Year (1904-1908) and Death rate per 1000 (40.87-37.70)

ఇచ్చట జనములు క్రమముగా తగ్గినవి. అనగా 100-కి 7 వృద్ధి జనములలో తక్కువ కాన్పించుచున్నది.

తరువాత వచ్చిన యయిదువత్సరములలోని జనసంఖ్యలను చూడఁగను:

Table with 2 columns: Year (1909-1913) and Death rate per 1000 (36.65-39.37)

ఇట్లు మొత్తముమీద జనములు హెచ్చినవి. కాని 1904 సంవత్సరమునకంటె 1000-కి 40.87 సంఖ్యను మించలేదు.

హెచ్చు జనము లున్నచో హెచ్చుమరణములు కూడ నుండు నని యీ సందర్భమున చెప్పుట అవసరము. ఒక యుద్ధాహారము: మధ్యపరగణాలు, సంయుక్తరాష్ట్రములు, పంజాబు, ఢిల్లీ-పీనిలో జనములు మెండు. అందుచే మరణములుకూడ పెక్కువగానే యున్నవి.

Table with 2 columns: Region (S. P. R. etc.) and Death rate per 1000 (47.67-39.99)

సాధారణముగా జనము పెక్కువగా వున్న ప్రదేశములలో మరణములు కూడ పెక్కువగా నుండునని యీ తెక్కల వలన స్థిరపరచవచ్చును. వై రాష్ట్రములలోని జనములను మాత్రమే చూచినయెడల నచ్చటి ఆరోగ్యసాంఘిక విషయములు మిగుల సంతృప్తికరములుగా నుండునని మనసు క్రమం దట్టకపోదు. కాని అట్టి యీహా మిగుల తప్పు. జనన మరణములందు నిశ్చితముగు భేదమును మనము కనుగొనిన గాని ఆయా రాష్ట్రస్థితిలను, సందర్భావసార మగు సమాధానమును మనము జేల్పజాలము. జనమరణముల నీక్రింద భొందు పరచుటచే నీ విషయము స్పష్టము కాగలదు.

Table with 4 columns: Region, Birth rate, Death rate, and Difference (e.g., S. P. R. 47.67, 34.84, 12.83)

ఈ విషయముల గమనించినయెడల మనకు నిజస్థితి తెలుచున్నది. మరణసంఖ్య తక్కువగు చెన్నపురిరాష్ట్రమున జనములు కూడ తక్కువగానే యున్నవి. జనస్థితిగతుల యందు మద్రాసు రాజ్యము కడపటినుండి రెండవస్థానము నాక్రమించినది.

జనన మరణ భేదముల ననుసరించి తేలిన నిశ్చిత జనముల కాడగా చెన్నపురిరాష్ట్ర మేడవదిగ వున్నది.

ఈ తెక్కలవలన రాష్ట్రీయారోగ్య పరిస్థితుల నాలోచించు వసరములయందు, జననమరణపద్ధతుల రెంటిని పరిశీలన వసరమని తెల్లమగుచున్నది. ఇట్టి సంగతుల విచారించి తగిన ఆరోగ్యవిషయక సంస్కారములను ప్రతిరాష్ట్రమునందును ప్రవేశపెట్టుటకు చాల అవకాశ మున్నది. డి. ఇ. వాచా. — బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక.

నీలమేఘుడు, తిరుమంత్ర తాత్పర్యసంగ్రహము.

ఈ రెండు గ్రంథములు తెనుగున అచ్చుచేయుట యిష్టమి. మొదటిది జ్ఞానమును కల్పించు అర్చిరాది మార్గమును తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆత్మ ఉజ్జీవించు ఆచార్య శిష్యులకుమును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని తెల. అ. 0-3-0; రెండవదాని తెల. అ. 0-10-0, తపాలావాణి వేరు PARAKALUN & Co., No. 20, K. S. Tank Street MADRAS

నోటీసు. (782)

ఈదిగువ నమోదుచేసిన మాయెస్టేటులోని లంకభూములు 1327 ఫసలీకి సాగుసాక్కును యీ నెల (మే నెల) 20,21 తేదీలను కానూరు మకాము లో మేము వేలము వేయుదుము. వేలపు పరతులు గల అచ్చుసారములు కానూరు డిప్యూటీ తాణాఆఫీసులోగాని తణుకుతాణా ఆఫీసులోగాని పుచ్చుకొనవచ్చును. పాడదలచినవారు ధరావతు సొమ్ముతో గూడ ఆయా తేదీలను ఉదయము 11 గంటలకు కానూరు. మకాములో హాజరై పాడవచ్చును. ధరావతు చెల్లించినది యెవరున్ను పాడుటకు విలువుండదు.

- 1. కానూరులంక ముమారు 217
2. పెంద్యాలలంక ... 45-84
3. జీడిగుంటలంక ... 40-30
4. తీవరలంక ... 7-28

శ్రీరాజా వెంకటరామయ్య మీస్ట్రాపురం యెస్టేటు అప్పారావు బహదూరు, హంజూరుఆఫీసు, మాజీవిడు, మీస్ట్రాపురం, నిడదవోలు. ది 12-5-1917.

స్థానిక కార్యవర్గాలు.

అయ్యో విక్టోరియా పబ్లిక్ హాల్ లో. పి. మాధవరావు గారిచే నిర్వహించిన సభ. ఇచ్చేపురి యాంగ్ల దినపత్రిక లిప్యారి సభ్యుడుగ నియమింపఁబడిన జరివితిని. మదరాసు ప్రెస్సుల వారతనమువారి తును స్వదేశసంస్థానములలో ని పరిపాలనమునకు భూమిదని వ్యాఖ్యాన మొనర్చినది. ఇండియను పేట్రీయేటు పత్రిక ఆగ్రహము మితిమీరినది. స్వపరిపాలన యొక్క మృదీ హిందూదేశమునకు ప్రసాదింపవలయునని నుడువుట మహాపరాధముట! మైసూరు రాజ్యమున నిరంకుశ పరిపాలన మొనర్చిన మాధవరావు గారి కిటుల నుడువుట మరింతయపచారముట! జస్టిసుపత్రిక సహజరీతిని వ్రాసినది. హిందూపత్రిక "యవన్యాసము భావగర్భితమై చక్కగ నొప్పుచున్నద"ని వ్రాసినది. స్వపరిపాలనమును గూర్చి దృఢాభిప్రాయము జంపలేక వెలిబుచ్చినందులకై, మాధవరావు గారి నభినందించి, స్వపరిపాలనమును గూర్చి సహజోత్సాహమును న్యాయించియున్నామని మానినది. ఈపత్రికలన్నిటినుండునమాధవరావు గారి యవన్యాసమును గర్భితమయిన స్వపరిపాలనా నూత్రములను గూర్చి విమర్శము కలికమునకైనను గానరాదు. వీరియందొప్పటి కిది మరుగగుట విచిత్రముగనున్నది. వైపుత్రిక లన్నియు స్వపరిపాలనము గోరువే. కొన్ని పత్రికలు స్వపరిపాలన లభించుటకు మూడు పురుషాంతరములు పట్టుకొనియు, కొన్ని యొక పురుషాంతరము కావలయుననియు, మరికొన్ని స్వపరిపాలన బొందుటకు భారత వర్ష మిప్పుడే యగ్గవనియు అభిప్రాయభేదముల గలిగియు న్నువి. కాని స్వపరిపాలనము నుస్థిరపగుట కెట్టి మార్గము లనలంబింపవలయునో యిందెవ్వయు అన్వేషింప బూనుకొనలేదు. మాధవరావుగారు స్వపరిపాలనా సాధనము కాశ్యోతముగ నిలుచుటకు తగిన బునాదులగుచ్చి స్పష్టికరించియు న్నారు. అందువైపు ఆంధ్రపత్రిక విమర్శనముయొక్కయు క్తముగ నున్నది. ఆంధ్రోద్యమవారులు ఘంటావధముగ జూచుచున్న యాశయములే మాధవరావు గారు యవధవ పూర్వకముగ దృష్టాంతకరించిరి. హిందూదేశమును భామైక రాష్ట్రములుగ విభజించుట యవసరమునను, దేశభాషలలో విద్యగజుట దేశోన్నతికి ప్రథమసోపాన మనియు, దేశభాషలలో పరిపాలనము జరుపుట స్వరాజ్య ప్రతిష్ఠాపనమున కత్యవసరమనియు నున్వర్త పఱచిరి. జపాను యొక్కయు దామారణము దీని కొని, దేశభాషలలో పరిపాలనము జరుగుటచే గలుగు లాభములను వివరించిరి. బరోడారాజ్యములో ఆంగ్లేయభావరానివారు కాసరిగ్గాణనభలలో సభ్యులుగ నుండి, తమకార్యముల నెటులు సమర్థతతో నిర్వహించుచున్నారో విశేషింపించిరి. మైసూరుబరోడా దేశములలో ఆంగ్లేయరానివారి కెట్టిన్యాయతయలేను. తంజావూరిజిల్లా సభలలో ఆంగ్లేయరానివారు గాని రయతులు తమ స్వానుభవముల నెంతచక్కగ వెల్లడించిరో మాధవరావుగారు వర్ణించినారు. ఈసత్యము ఆంధ్రదేశమందలి జిల్లాసభలలో నింక నెక్కడగ తేటతెల్లమగుచున్నది. రయతులందు గావించుచున్న యవన్యాసములు చెన్నపురి కాసన సభాసభ్యుల చర్చలకన్న ను విషయగ్రహణము నెక్కడుగ జూపుచున్నది. జిల్లాసభలలో జరించు స్థానికవిషయములగుర్చి ఆంగ్లేయరానిజానపదులకు స్వానుభవము పొమ్మగలదు. మన గౌరవ నీయసభ్యులకట్టి యనుభవము లేమిలే, వీరిచర్చలలో అంతటి సహజోత్సాహము గానింపదు. మాధవరావుగారు తమ యవన్యాసమున నూతనపథము ప్రోత్సహారు. దేశభాషల ప్రాశస్త్యము నిలువబెట్టినారు. కన్నుల నీలుమిట్లు గొలుపు ఆంగ్లేయరానివారివ్యామోహమునుండి దేశీయుల మనముల మరల్చి, మాతృభాషవై వారి దృష్టి నిగిడించుటల ప్రయత్నించి నారు. ఆంధ్రోద్యమ నివాదము ఇపుడెన్నిదిశలను మారు ప్రాగుచున్నది. రాష్ట్రీయసభా పితమునుండి ఆంధ్రోద్యమ సత్యము వెలువడినది. ఆంధ్రోద్యమ మింతటినుండియు జాతీయ సమస్యగా మారినది. నెల్లూరిపురియందు ఆంధ్రమహాజనసభ జరుగకముందే యిట్టి ఊధుమాచన పొడముట యానందజనకము. ఆంధ్రులిత్తరుణమును వృధగావింపక, నూతనసందేశమును భారతభూమియందు వెదజల్లి, స్వపరిపాలనమునకు నూనోజేజును గలిగింప గలరు.

చల్లా శేషగిరిరావు.

గోదావరి జిల్లాలో రైల్వే సెన్సు

ప్రస్తుత యుద్ధమువలన గోదావరి జిల్లాలో రైల్వేను నిర్మించుట శీఘ్రకాలమున సాధ్యము కానందున రైలువే సెన్సును కొంతకాలము నిలుపుదలచేయుటని కోరుతున్నాము. 1915 సం॥ రము జూలై నుండి రైల్వే సెన్సును వసూలు చేయుటకు 28-8-15 నాడు జరిగిన మీటింగులోను, ఆ సెన్సు హామీమీద కాకినాడ కోటిపల్లె రైల్వే వేయునట్లు 26-2-16 నాటి మీటింగులోను మాజిల్లాబోర్డువారు తీర్మానించిరి: ఇప్పటివరకు 118878 రూ॥లు సెన్సులు వసూలైనట్లును, దానిలో 72900 రూ॥లు నూటికి 4 రూ॥లు వడ్డీ చొప్పునను, 45978 రూ॥లు నూటికి 5 1/2 రూ॥ల వడ్డీ చొప్పునను యుద్ధ ఋణపత్రములను బోర్డు వారు కొనినట్లును తెలియుచున్నది. ఇది సంతోషకరమే. గత సంవత్సరారంభమున చెన్నపురి దక్షిణ నుహారాష్ట్ర రైలువేకంపెనీ తరపున ఒక ఇంజనీరును కొందఱు సర్వేయర్లును వచ్చి కాకినాడనుండి కోటిపల్లె వరకు రస్తా సర్వేచేసి వెల్లిరికాని అటువై ఏమి యుత్తరువు లయ్యెనో తెలియదు.

ఇప్పటి యుద్ధపరిస్థితులను బట్టియు, ఇప్పుడున్న రైలు వేలవై గల ఒట్టిని బట్టియు, కొన్ని వింతవరకు క్రొత్తరైలు వేయుటకు సాధ్యముకాదు. పని పూర్తిఅయి ప్లేవనులు కూడ కట్టినప్పటికి దినమునకు ఒకసారివలన నడపుటకు బండ్లు లేక తంజావూరు జిల్లాబోర్డువారు తాము నూతనముగా కట్టించిన రైలువేవనును వలెరా ఇండ్లను గవన్న మెంటు ఉద్యోగులకు అడ్డెలకు ఈయం బ్రయత్నించుచున్నారని పత్రికలలో వ్రాయబడినది. తాములిరునర్వేలిజిల్లాలో వేయింపవారం భించినరైల్వేవేయమునమొదటి ఎట్టి మేట్లకురెట్టుధనము పెట్టినచాలదని ఆజిల్లాబోర్డువారి మీటింగులో చెప్పబడినది. ఇట్టి స్థితిలో మాజిల్లాబోర్డువారు మొదట తాము వేసిన ఎట్టిమేటు వ్యయముతో ఈజిల్లాలో రైలును ఇప్పటిలో వేయించి అనుకూలమైన లాభము పొందుట సంధింపదు. ... ఈసంవత్సరము గోదావరి జిల్లా తాలూకాలలో ఫిబ్రవరి మార్చి నెలల రివిన్యూ కిస్తీలు చెల్లించుటకు రైతులవారు మేము పడిన శ్రమ కష్టము తాలూకా అధికారులకు తెలియును. రెండవపంట శిస్తులు చెల్లించుటకును అట్టిచిక్కులే కలిగెను. నెలకు రు 1-8-0 లు మొదలు రు 4ల వఱకు వడ్డీకి బంగారు వెండి వస్తువుల తాకట్టువై కష్టముమీద సొమ్ము బదులుతెచ్చి, సాధారణ రైతులను పన్నులు చెల్లించితిమి. ఇట్టిస్థితిలో ప్రస్తుతము ఉపయోగపడని రైల్వే సెన్సు వసూలు కొంతకాలమువఱకు నిలుపుచేయించి కొంతకాలకైతను పన్ను భారమును తగ్గింపుదని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నాము. మానల్ల వసూలు చేసిన సొమ్మును వడ్డీకిచేసి మూలధనమును వృద్ధి చేయుట నిజమే. కాని మాపంటలధరలు పడిపోయి సరకుల చెల్లమనేలేక ఏయూరిపంట ఆయూరిలోనే నిలవ నుండి, ఎగుమతికి రైలుబండ్లు లేకయుండగా, వీరికితోడు నిత్యము అవసరములగు వస్తువులధరలు రెండు రెట్లు మామరెట్లు పెరిగి, కుటుంబములు జరుగుటకే కష్టముగానున్నది. రైతులు 1-8-0 రు॥ల నుండి 4 రు॥లవరకు వడ్డీమీద సొమ్మునిచ్చి సెన్సులిచ్చుట అంత జరుగుగా కనబడదు. రైలువే సెన్సును కొట్టివేయుడని మేము చెప్పటలేదు.

ల్యాండు రివిన్యూ లోకలు సెన్సులవలె కాక యీ రయల్వే సెన్సు దొరతనమువారి యిష్టమునుపట్టి, ప్రజలకష్టమును పాటించి తాత్కాలికముగ నిలుపుదలచేయదగిన సెన్సు అగుట వల్ల యిప్పటికి నిలుపుచేసి, ఎప్పుడు తిరిగి చచ్చకగా లాభకరముగా రయల్వే సెన్సు ఆరంభించగలుగుదురో అప్పుడు ఆ సెన్సును తిరిగి విధించి వసూలుచేయుడని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలు 6,7,8, తేదీలను అచలా పురమున జరిగిన 11 వ గోదావరి జిల్లా కాన్ఫరెన్సులో పల్లపు తాలూకాల రయతుల కోరికపయిని ఈ విషయమై పూర్ణ మయిన చర్చలకి రయల్వే సెన్సు వసూలు కొంతకాలమువరకు ఆపుచేయవలెనని గవర్న మెంటు వారిని జిల్లాబోర్డువారిని కోరుటన్యాయమని సభకువచ్చిన 800 మంది ప్రతినిధులచేత ఏకగ్రీవముగా తీర్మానింపబడినది.

తిరువల్లూరు విలేజుకు డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:— కలకలకణ్ణు శ్రేష్ఠిగారి రాత్రి పాతకాన్యసిప్రారంభసభ గత శనివారమునాడు న్యూస్ పేపరు అయ్యోరియల్ నివాసమున కింద జరిగినది. రాత్రి పాతకాల యవన్యాసముల సభ యందు వివరింపబడినది. ప్రారంభ సభ్యుల శ్రమను గురించి నిరంకుశముగ గూర్చి అయ్యోగారు హాసించిరి.

రైతులసభ

కృష్ణా ఈస్టర్న్ డెల్టారైతుల 3-వ సభ సామగ్ర నందు తెడింబి హనుమంతరావు పంతులుగారి ఆగ్రాస నాధిపత్యము క్రింద ఈ నెల 7 తేదీ ని ఉదయము 8 గంటలకు ప్రారంభమై జరిగెను. అన్ని తాలూకాల నుండియు రైతులు విచ్చేసిరి. 9 గంటలకు జిల్లాకలెక్టరు కాంప బెల్ దొరగారు సభాస్థలికి విచ్చేసి రైతులవలన మన్నింపబడిరి. కలెక్టరుగారు స్వయముగా ప్రజలకష్టముల వారయుటవై విచ్చేసినందులకు రైతులకు గలిగిన సంతోషమునకు మేరలేదు. తమ యిబ్బందులను; వాని నివారణోపాయములను జూపుచు ఒకరైతు చదివిన పత్రమునకు శ్రీకలెక్టరుగారు జవాబిచ్చుచు, వారి మనవులు అత్యంతశ్రద్ధతో యాచింపబడునని దయాద్రు హృదయులై నెలవిచ్చియుండిరి. సాయం త్రము డిప్యూటీవైస్ సభ్యుల మనవులను శ్రీకలెక్టరుగారు వినిరి. ఆ సమయమున సుమారు 800 రైతులను హాజరుండిరి. నూపల్ వెన్ డింగు ఇంజనీరు, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరులును గువారును దయచేసి యుండిరి. కలెక్టరుగారు డిప్యూటీవైస్ సభ్యులు చెప్పిన సంగతులను, ఉద్యోగులు చెప్పిన సంగతులను గమనించి గవర్న మెంటు వారికింపాస్త్ర చేతునని చెప్పియుండిరి. ఇంజనీరుగారు అధికార్య చెప్పిన విషయములు మొత్తమున రైతుల కనుకూలముగనే యున్నవి. రైతులు నూతన సాగున కింకను అవకాశములు కల్పింపబడునని ఎదురుచూచిరి, గాని నదిలోని నీరు చాలక ప్రతి మూడుసంవత్సరములు నీటిసప్లయ తగ్గుచున్నదని తెలియజేయబడినపుడు చాల రిగుత్సాహులైరి. నవంబరు నెలలో కొద్ది విస్తీర్ణమునకు మాత్రమే కడపటిసారి తక్కువ నీరు కావలసియుండును గనుక ఈనివయమును అధికారులు చూచి యోచింపవలెను. పిదప విత్తనము వేసికొనునెడల తక్కువ కాలపుపంట నూతనసాగున కనుకూలములు కల్పింపబడునని తెలియజేసినపుడు రైతులు సంతసించి ఎకరమునకు 15 రు॥లు చొ॥ ఆపాలనిర్వహణకై తమవంతుక్రింద యిస్తుననియు ఒప్పుకొనిరి. జమిందారీ పంటకాల్యల అధికారమును గవర్న మెంటు వారు వహించుటకు గూర్చి చాలవగ్గు జరిగెను. కాని ఫలితాగ్రము లేలేదు. ఇందు న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైన చిక్కులు చాల గలవు. ఈ విషయమై బాగుగయోచించి అభిప్రాయమును తెలియజేయుటకై డిప్యూటీవైస్ సభ్యులు కోరుబడిరి. ఆయకట్టునుండి ఏ భూమియు తొలగించుటకు పూర్వము రైతుకుముందుగా నోటీసునిచ్చి యావత్తు మనవులను శ్రద్ధతో గమనించెదమని శ్రీ కలెక్టరుగారు చెప్పిరి. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారు డెల్టామొత్తమున తొలగింపబడు విస్తీర్ణము 800 ఎకరములకంటె పొచ్చు ఉండదనియు, అట్టిభూమికి పట్టాగా భూమి సొంగుదు మనియు చెప్పి సాహసించిరి. ఇట్టి విషయములలో అధికారులు, రైతులను చేరలిదిచి మంచి చెడ్డలను గమనించుచుండినచో ఆత్మప్రేము, ఆగ్రహమును, కలుగకుండ ఉభయపక్షములవారు సభ్యులుగ కాలము గడుప వీలు కలుగును.

బళ్ళారి సరసవిహార్ సభ 764

ఈ సభవారు 1917-వ సం॥ మే నెల 19-వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు

లవ-మౌళ
అను నాటకమును
20-వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము
5 1/2 గంటలకు
రామదాసు
అను నాటకమును
విక్టోరియా పబ్లిక్ హాల్ లో
ప్రదర్శించెదరు.
ధర లెప్పటివలెనే.

రావుబహదూరు
సి. హెచ్. గాడ్.
వెసి డెంటు.

బి. మాధవరావు
జనరల్ మేనేజరు.

విద్యార్థులు

రాజకీయ విషయములు

ప్రజాపతి నిచ్చిన విద్యార్థుల రాజకీయ విషయములలో ప్రవేశించి తమ యమాలయము కాలమంతయును వ్యర్థము చేయునట్లెనని యెన్నయున కోరరు. మానవుని హృదయమును దివ్యమైన భరిత మొనరించి ఆతనికి ఉన్న భావములను బహిష్కరించి యున్నతస్థానము నందరేయినది మతము లేదని వాదించు రాజకీయ విషయక జ్ఞానముకంటె నింకొకటి లేదు. అందుచే నాతనికి పిన్న నాట నుండియు రాజ్యాంగవిద్య వెన్నలో పెట్టి నదిగా నుండవలెను. ఇంతేకాక, "మానవుని జీవనము రాజకీయ విషయక సమ్మేళనము"ని అభిప్రాయించెడియున్నాడు. అందుచే నాతని కిట్టి విషయకజ్ఞానము అవసరము మఱియి. ఇట్టి జ్ఞానసంపాదనకు చెన్న ప్రతిభుత్వమువారి యాజ్ఞా ఆటంకముగనున్నది. వేద్యులగు రాజనీతిజ్ఞులను గలుగఁ జేయుట యందుకు, పౌరవిధుల నిర్వహింప శక్తిగలప్రజలను వృద్ధిచేయుటయందును, రాజనీతిశాస్త్రము చేయు మహాపకారమును ఆంగ్లేయులు ఇంతవరకును గ్రహించలేదని యిట్టి కానకముల వలన తెల్లగుచున్నది. రాజనీతిశాస్త్రము సంఘశాస్త్రమున నొక భాగమనినచో, దానిని బట్టియే దేశక్షేమాభివృద్ధికరమగు మంచి ప్రభుత్వము కలుగుననియు, సీటిపండితుడు ఈశాస్త్రమున సునపరిచితముఁ జేసినప్పటికిని ఆంగ్లేయ విద్యార్థిధానము లలో రాజనీతిశాస్త్రము ఉన్నత స్థానమాక్రమింపలేదనియు; ఆంగ్లేయప్రేరింపు అనువాదము చెప్పియున్నాడు. కాని ఈ శాస్త్రము అమెరికాదేశములో మిగుల గణనీయముగఁజూడఁబడుచున్నదనియు, ఆచచ్చట విశ్వ విద్యాలయములలో నొక ప్రత్యేక శాస్త్రముగా నభ్యసించఁ బడుచున్నదనియు, మరియు ఈ శాస్త్రజ్ఞాన మాలముననే ప్రాన్యదేశమున సమర్థులగు పరిపాలకులు కలుగుచున్నారనియు, ప్రానింగు పండితుడే చెప్పియున్నాడు.

ఆంగ్లేయ కేంద్రీకీ నగరములలోని విద్యార్థిసంఘముల నుండి భువనంతులగు రాజ్యాశ్రయ వేత్తలు వెడలిరి. అందు చేతనే గ్లాస్కోను, బొల్టరు మొదలగు మహామహు లాదేశమున బయలుదేరిరి. ఈసంఘములలో ప్రస్తుతకాలపు రాజకీయ రాంకములు చర్చింపబడుచుండును. 1892-వ సంవత్సరమున తిలకగారినిగఁ మొదటి యవవాదము వచ్చినప్పుడు, "చారిత్రమువారి నడవడికి యవనితిగను, యసందర్భముగను ఉన్నదని" నేనొక తీర్మానమును ఈవిద్యార్థి సంఘములలో ప్రవేశపెట్టి తీవ్రమగు చర్చఁజరిపిరి. కేంద్రీకీసంఘమునేను చెప్పిన మాటలను ఆమోదించినది. ప్రజాపతి నిచ్చిన విద్యార్థులు ఇట్టి విషయములలో తమ యభిప్రాయములను నిర్విర్రుదగాఁ జెలియఁ జేయరాదని సర్ తేము మొదలగు మొదటి నుండియు మహాటంక పరచునందెడివారు. కేంద్రీకీనగరమున నింకను ఆగ్రహభావోద్రేక జరితములగు ఉపన్యాసములు తమయగ నియంబడుచుండెడివి. ఈసంఘ సభలకు సాధారణముగ మంత్రివర్గము వారిలో నొకరిని ఆహ్వానింప నాహ్వానించి చర్చలను జరుపుటకూడ కలదు. కాని ప్రాంత విభజనము మొదలగు సమయములందు కళాశాలాధికారిలేనిచే యిట్టి సభలను జరుపుటకు వీలులేదు. అట్టి సమయములో రాజ్యాంగ విషయక చర్చలు వర్జితములు కాని, రాజకీయ విషయములను ప్రవేశపెట్టి నిచ్చినవారు కహస్యముగ చర్చింపవచ్చును. కాని యిట్టి నిరోధకము ఆచచ్చట విఫలమయ్యెను. ఆ విధముగనే హిందూదేశమునకూడ నిట్టి నిరోధక శాసనములు కార్యకారికా నేరపు. కొంతకాలమైన తరువాత కేంద్రీకీ విశ్వ విద్యాలయము మిగుల యనుభవశాలియై, యిట్టి నిరోధములను తీసివేసి యే విషయమునైనను విద్యార్థులు బహిరంగముగ చర్చింపవచ్చునని తెలియ పరచెను. ఒక విషయమై దురభిప్రాయముల దోలఁగించుటకు ఆ విషయమై చర్చచేయుట యే తగినమందు. 'హే తు భూత మగు నడవడిని మానవు నకు ఆలవదు నట్లు చేసి, వేయించి సంస్కృతలకంటె నెక్కువ పనిని చేయునది చర్చయేయని అమెరికా దేశపు ప్రెసిడెంటుగు విల్సనుగారు చెప్పియున్నారు. నా యనుభవమును బట్టి ఇండియను విద్యార్థులకు స్వ కార్యనిర్వహణమునకు హేతువే మార్గ దర్శకమని నేను నిశ్చయముగా చెప్పగలను. ఆకారణములగు నిరంకుశ కార్యములను వారు నిరసించురు. నిజమైన దేశభక్తు లెవ్వరో, అరాచకవారు లెవ్వరో నిర్ణయింపకై ప్రాంత విద్యార్థులకు లేదని ఫిర

పార్లమెంటు సభ

ప్రజల మందిరము

మార్చి 28.

సభయందు సర్ జె. డి. రీస్ గారిండియమంత్రి నిట్లు ప్రశ్నించిరి:- మోషియొద్ద స్కూటునే నానికి దొంగిన పత్రముల యందు బర్మా తూర్పు ఆఫ్రికా గవర్నరుసంతకముతో నుండిన సమ్మెల లొకటి కలదా? ఈ నోటిసు తూర్పు ఆఫ్రికాలో నన్న మిలిటరీ స్టేషను లన్నిటికి పంపబడియుండెను. మహమ్మదీయ మతమును పూర్తిగ నిషేధింప నశకమున్నదా యని గవర్నరుగారు జర్మను ఉద్యోగులనుగోరుచు దేశీయులను పంపించెన ప్రోత్సహించిన మహమ్మదీయ మతమునకు విరుగుడు అని సూచిరి. ఇట్టి పత్రము దొరకినయెడల జర్మనులు మహమ్మదీయ మతమునందెట్టి యభిప్రాయములతో నుందురో ఇండియా మున్నగు దేశములందును ప్రచురింప యత్నములు సాగించితిరా? ప్రకటింప నిలుపై యత్నింపవచ్చునా?

రీస్ గారు వర్ణించినట్టి పత్రము దొరకినది. ప్రభుత్వమువారు దానివెంటనే నలుగడల వ్యాపింపజేసినది యిండియా మంత్రి జవాబుచెప్పెను. యుద్ధము ప్రస్తుత వత్సరముతోసంతమగుననుకొందను, యుద్ధానంతరమునకు ఇంగ్లాండుదేశమునకు సుమారు 60000 లక్షల పానులు రుణమగును. యుద్ధమునకు నూటికి 2½ చొక్కొట్టి, 200 లక్షల పానుల భనమగును. పూర్వము ఇంగ్లాండు దేశమునకు 7000 లక్షల పానుల రుణముండెను. ఈ రుణము పై నూటికి 2½ చొ॥ పానులకు 200 లక్షల పానులు వడ్డీమగును. రుణ మంతటిపై 3000 లక్షల పానులు వడ్డీ నీయవలసి యున్నది. వడ్డీగాక సింకింగుఫండు క్లింఫుల విషయమై 1200 లక్షల పానులు వ్యయమగును. ఈ వ్యయమున కాదాయమును సమకూర్చు సమస్య యుద్ధానంతరమున చాల శ్రమ నొసగును. మొత్తపురుణమున మిశ్రులకు అధినివేశములకు అడ్వాన్సు యిచ్చిన మొత్తము 10000 లక్షల పాను లుండవచ్చును. నేషను, లేబరులేదరు ప్రతికలను విదేశముల కంపదండ్ దొరతనమువారు నిరోధ మొనర్చిరి. విల్సనుగారు కాంగ్రెసునకు వచ్చునపుడు జరిగిన రక్షణ ఏర్పాటు లిదివరకెప్పుడును జరిగియుండలేదు. వైనిటలు, ఆర్మీకదళమువారు రహస్య సేనలోని వారు వెక్కిరిండును నియోగింపబడిరి. న్యాయశాఖోద్యోగులు, వాసింగుటను పోలీసు డిగ్రీపుమెంటు వారిని విల్సనుగారిని రక్షింపనియమించిరి.

ఏప్రిలు 2 సోమవారము.
తురుష్క దేశములోని ఖైదీలు.

తురుష్క దేశములోని బ్రిటిషు ఖైదీలస్థితి మహాదుర్భరముగా నున్నదనియు, వారతిక్రమముగా విడచిపెట్టబడుట యే గాక పలువిధములగు రోగములచేతను, ఆకలిచేతను విశేషముగ బాధపడుచున్నారనియు, వారిలో కొందఱు వారి కితరందనమువలన మరణించినారనియు ననేక వృత్తాంతములు ప్రకటితములు. ఈసంగతిని గూర్చి మీ కేమైన తెలియునా? యని మార్క్సిస్టు లెన్సిన్గోనిగారుగ నుట్టట ప్రభువుగా పరమ కానకములను వారుఖండింతురు. రాజభక్తులమని కపట వినియోక్తులబల్లు వారలను వారు గర్హించురు. అందుచే విద్యార్థులను స్వభగ్య మెరిగిన మానవులను గమనించుటయుక్తము. కేంద్రీకీలో పట్టకీయము దుష్ప్రవృత్తినవారందఱును ఆత్మప్రత్యయము గలవారని గొప్పవార నేకులు చెప్పియున్నారు. అందులకు వీరు విద్యాలయములలోని విద్యార్థి సంఘములలో చేయు బహిరంగచర్చలే కారణములని నిశ్చయముగఁ జెప్పవచ్చును. అంగ్లేషు ముఖ్యమంత్రియెంటుల తనయూహలను నిర్భయముగ వ్యక్తకరించుట కెంతయో ఆత్మవిశ్వాసము విద్యార్థి కావలెను. ఈ విషయములో కేంద్రీకీ నగరవిద్యార్థులకు ఉపకారియగు అంశము, ఇండియాదేశపు విద్యార్థులకుగూడ యభివృద్ధికారకముగనే యుండును. విద్యార్థుల రాజకీయశయములను నిరోధింపజేయు ప్రయత్నములన్నియు విఫలములు. వారిని యంచిన ముల నడపింపచూడవలెను గాని యెందుకు ఆటంకపరపరా అట్లు చేయుట అసంభవము. సముద్ర తరంగములకంటె నెక్కువబలముగ వచ్చు దేశభక్తి తరంగముల నాపుట క్యము:- అని బాప్టిస్టా గాథాక తేభను వ్రాసిరి.

రిలుల బదులు పల్లిరి. రెడ్డి ముల క్రిందటనే చిన్న ఆశియ కారాగారములనుమాచి ఉదముగా నుండకున్నను తక్కిన రముగానున్నది. ప్రాగ్దేశీయుల తెల్ల నిట్లే యుండునని అందఱి కలయనంతమంది ఖైదీలనుమారు దని యుద్ధమంతన సంఘమునకు చుట సంతోషకరము. మొదట ఆటలమంది తురుష్కుల నిచ్చి ఆరువంకల బ్రిటిషు ఖైదీల విడపించుట కేర్పరుపబడినది. తరువాత ననేకమంది నిట్లు మార్పుకొనవచ్చును. ప్రస్తుతము ఈజిప్టునుండి టర్కీకిబోవు స్త్రీమరు 600 ల మందినే పట్టగలదు. గనుక 600 ల మందినే మార్పుకొనుట కేర్పాటులు జరిగెను.

ప్రజలమందిరము.

దూదిసామగ్రి; ఓడలు తగ్గదల. ఇంగ్లాండు దేశమునుండి హిందూ, బర్మాదేశములకు బోవలయు దూది వస్తు సామగ్రిని వెంటనే పంపించుట జరుగగలదా? యనియు రూ. 120 లక్షల విలువగల 20,000 బస్తాలొక్క బొంబాయి నగరమునకు బోవలయునను సంగతిగుర్తున్నదా? యనియు, ఈవ్యాపారమువలన దేశమునకుగల బాతి యాభివృద్ధి ప్రాముఖ్యత నాలోచించియైన వెంట వెంటనే దూదీవస్తువుల పట్టివేయు యేర్పాటులను జేసెదరా? యనియు సర్ విలియం లైల్సుగారు నావికాదళాధికారి యొక్క పార్లమెంటరీ కార్యదర్శి నడిగెను. తామిసంగతుల నెఱుగుదుమనియు, ఆవస్తువుల వెంటనే పంపివేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవనియు చెప్పటకు సంతసముగా నున్నది కాని ఈవస్తువుల వెంటవెంటనే పంపివేయుటలు బాగ్రత్త పెట్టుటను గూర్చి ప్రస్తుతము నిర్ధారణగా చెప్పలేనందులకు చింతించుచున్నామనియు సర్ విలియం లైల్సుగారు తరువు చెప్పిరి.

చీనా రాష్ట్రము.

జర్మనుల కలంపులు. ఆంగ్లేయుల నాకాదశపు ఏర్పాటులయెడ చీనా రాష్ట్ర మెన్నడు నసంతృప్తిని గనుపరచి యుండలేదు. మనయెడ నేల కో యాయసమృతము. ఈ యసంతృప్తికి గూఢ మగుకారణ ముండవలయును. మన యంతగృహిక యుద్ధమాలమున కొలది వంది చీనావారసువుల బాయట నిజము. చీనావారు వస్తు వ్యాపార మొనర్చుచుండిరి. వీరు యవ్యా ఇంగ్లాండు, ప్రాన్య దేశముల కనేక మంది కులీల నంపుచుండిరి. ఈకులీలు మంచుగనులు మున్నగు వాటియందు పనిచేయుచున్నారు. చీనావారి మూలమున మన శత్రునగ్రమునకు యుద్ధపరికరములు చేరుచున్నవి. ఈపనులన్నియు వారిచే బుద్ధిపూర్వకముగ నొనర్పబడుచున్నవి. ఇట్టి సందర్భమున కొందఱు చీనా దేశీయులనువుల బాసిన పారపాపెరిది? వీరి నష్టమునకు మన ముత్తరవాదులము గాము. కనుక సంతగృహముల మూలమున నష్టమందిన జనల కారణమున చీనావారు మనపై నలుగుట లేదు. అమెరికా దేశమువారు తమకు ప్రీయమిత్రులని చీనావారు భావించుచున్నారు. తమకు సహాయ మొనరించి కాపాడుదురని చీనావారు తలంచుచున్నారు. కనుక విల్సనుగారి మాట కడుగుదాటకుండ చరించిన అమెరికా వారు తమ యేడ ప్రసన్నమగుదురు.... ఒక పక్షమున జేసినగాని సంధిసంధయందు వోటు దొరకదు గావున ఏదియో యొకపక్ష మవలంబింపవలసినదని చీనావారికి గట్టిగ బోధింపబడియుండవలయును. యుద్ధానంతరమున జర్మనుల సహాయము లేనిది చీనారాష్ట్ర పారిశ్రామిక జీవనము వృద్ధి నొందనేరదు. కనుక అమెరికావారిపై ప్రేమకారణమున, చీనావారు జర్మనుల విడుచుట, చాల నవివేకము. (ఫ్రాంకు ఫర్నరు జీటంగ్.

గత గురువారమునాడు బెల్గారియా యొద్ద సెకడు ఆత్మ హత్య గావించుకొనెను. కలకత్తాలోని ఏలెను బెర్రికొపె నిలో యుద్యోగియగు జె.ఎ.వీ. వాస్ అనునాతడు బెల్గారియా స్టేషనులో రైలునుండిదిగెను. ఇతనిచేలిలో తుపాకియుండెను. స్టేషను ఉద్యోగులను "రైలు లేదనిగూర్చి సమాచార ముడిగి యాతడు ముందునకు సాగెను. కొంతకాలమైనపెనుక తుపాకిచప్పుడు విసబడెను. నలుగురుపోయి చూచుసరికి వాస్త చచ్చి పడియుండెను. (లీడరు)

స్థానిక వార్తలు

విక్టోరియా జ్యూబిలీ కలలు ఇన్ స్టిట్యూటు:—ప్రతి స్థాపన సంఘమున సి.వి. ఇన్స్టిట్యూట్ గారు దొరతనము వారి సభ్యులకు విజయింపబడిరి.

దొరతనమువారి యుత్తరువు:—మూడువేలరూపాయల సత్కృతిమింపని బుజుమలలో దివాలా కేసులను విచారించుటకు రాజధానిలోనున్న మనసముకోట్ల కన్నీటికి సగి కార మియబడినది.

తిరువళ్ళి క్లబ్బి హైస్కూలు:—ఈపాఠశాల ప్రధానాధికారి యాదవరావుగారు తలచేర్చిన బ్రెన్ నెను కళాశాలకు చేరిన పాఠశాలకు ప్రధానాధికారి యాదవరావుగారు తెలియచున్నది.

మదరాసు కన్వెన్షన్ యల్ క్లబ్బు:—ప్రధానాధికారి క్లబ్బు ఈనెల 19వ తేదీ ౧౦.౧౧.౧౭ పీఠియందు లోని దక్షిణ ఇండియా వ్యాపార సంఘమువారి యావరణమున జరుగును. క్లబ్బు ప్రెస్ బెంటు గాలిచినవారికి బహుమానముల నిచ్చును.

చెన్నపురి దొరతనమువారి ప్రకటన:—కూలీలతప్ప ప్రియము సెలవులులకు వెళ్లు ఇతరులందరకును ప్యాసుపాస్ లుండవలయును. ప్యాసుపాస్ లు లేనట్లయిన కూలీలు గానట్టి భారతీయుల నీదేశమున కాలు పెట్టనిచ్చునని లేదని ఆదేశనమువారు ప్రకటించిరి.

మొర్రునుటపా:—ఇదివరలో నీటిపా 29-వ తేదీ సాయంకాలము 5 గం. 25 ని. లతో సమాప్తము చేయబడునని ప్రకటించి బడెను గాని 21-వ తేదీ సాయంకాలము వరకు ఉత్తరములు గ్రహింప బడనని ప్రస్తుతము తెలియచిచ్చినది.

యాదవసంఘము:—చెన్నపురి యాదవసంఘసభ తిరువళ్ళి క్లబ్బిలో నాగోజిరావుపిడిలో 5-వ సంఖ్యగృహమున గత ఆదివారము పర్యావృత్తము 12-30 గంటలకు, యాదవ కులధర్మ ప్రతిపాదనసంఘమువారి ధర్మముల విషయమును చర్చించుటకు సమావేశమయెను. రిటైర్డ్ స్టాఫ్ ముద్దు మత్తు స్వామిఅయ్యగారు రన్వీక్షిత వహించిరి. ధర్మకర్తలకు మొదట దెలిపిన వారు రాకపోవుటచే వారు రాకపోవుటకు కారణములు తెలుపుచు, తెక్కులు తనికీ చూడకుండుటకు కారణమును తెలుపవలసినదని యొక రిజల్యూషన్ నోటిసునిచ్చుట కా సభవారు తీర్మానించిరి. తిరిగి సభ రావోపు ఆదివారమునాడు జరుగును.

స్థానిక సంఘముల గెజెట్టు

మే 15 మంగళవారము.

ఎర్రేట్టు పికిన్ హామ రాజుగారు సెలవునుండి వచ్చుట తోడనే కృష్ణామండల జాయింట్ల మేజిస్ట్రేటుగా వచ్చెదరు. బండారు నేంకటస్వామి తెట్టిగారు రాజామహేంద్రవారికాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. పార్వతిపురము సబుఅసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు వి. నారాయణమూర్తిగారికి నిండు జీతమువీధ మే 15 మొదలు సెలవినములు సెలవియ్యబడెను. ఆస్థానమున క్లౌగవరపుకోటసూపరవేజు క. సూర్యనారాయణమూర్తిగారు నియమింపబడిరి.

రేంజరు సి. బాలయ్యనాయుడుగారు తిరిగి వారి పనిలోనికి రాబడిరి. రేంజరు వైద్యుడు అహమ్మదు సాహేబు బహద్దరుగారు దక్షిణకడవనుండి గంజాముండలమునకు పారెట్టు ఆఫీసరుక్రింద ఎకస్త్రా అసిస్టెంటు కన్ సర్వేటరుగా నియమింపబడిరి. వారిస్థానమున బళ్ళపల్లిరేంజరు బ నాయంపిళ్ళిగారు వచ్చెదరు.

ఎకస్త్రా అసిస్టెంటు కన్ సర్వేటరుగా నున్న ఏ. హను మంతరావు గారు చిత్తూరు మండలమునకు డిప్యూటీ ఆఫీసరుగారి క్రింద పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి.

బి. లక్ష్మీనారాయణ గారు 2½ మాసములు సెలవు దీసికొనుటచే వారి స్థానమున వి. రంగస్వామి అయ్యగారు విశాఖపట్టణమునకు నియమింపబడిరి.

బల్లారిమండల వైద్యాధికారి డి. గుమ్మరాస్వామి ఫిల్లకు తెలి తెలుపు ఇయ్యబడెను.

బందరు నాటిక ప్రాంతాధికారి సంఘము.

పోటీ పరీక్షలు.

బందరునుండి మా కొక రిజ్లు వ్రాయుచున్నాము:

ఆంధ్రనాటిక ప్రాంతాధికారి సంఘమువారు ఈసంవత్సరము రసపుత్రవిజయమును నాటికమును ప్రదర్శించింది పిరిచి స్థాపించబడిన సరస్వతి విగ్రహమును, కొన్ని బంగారు పతకములను బహుమానముగ నీయ ప్రయోగించియుండిరి. ఈపోటీకు మాబందరునుండియు మాడు నాటికసమాజములు మాత్రము హాజరయినవి. ఈ పోటీపరీక్షలు కడచిన డిశంబరు మాసములో జరిగినవి. అయినను వారి ఫలితములు మాత్రము శృద్ధావహముగా నుండలేదని వ్రాయుటకు కడు చింతాకరము గానున్నది. కార్యదర్శి పురాణం నూరిశాస్త్రి గారు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు ఏర్పరచిన నియమములను అతిక్రమించినవియు వారు గావించిన చర్య సక్రమముగ లేదనియు నాటికపరీక్షలయిన మరుదినమునుండియు పట్టణములో వదంతుకల్గినది. పిమ్మట కొన్ని దినములకు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు కూడినాలుగయిదుకోజులు దీక్షావ్రతవేసిరి గాని పూర్వ సానమేమియు చేరిన ట్లుపడెను. అయినను కార్యదర్శిగారు చేసిన కార్యము సరిగా లేదనియు, పరీక్షలు సరిగ జరుపవలయుననియు, అట్లు జరిపించెదననియు మాత్రము వాడుక కలిగినది. నూరిశాస్త్రిగారు మాత్రము సంఘమువారి చర్య తాగుండలేదనియు, వారికి తాము బద్ధులుగావనము, తాము జరిపించిన పరీక్షలు అట్లే యుండవలయుననియు పట్టణములో కొంత మందితో చెప్పుచుండిరి. ఇంతియేగాక సరస్వతీవిగ్రహమును నాటికపరీక్షలో కేటాపించిన చేయనాటిక సమాజము వారి కిచ్చివేసిరి. పిమ్మట కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు సభ జరిపి పోటీపరీక్షలు సక్రమముగా లేనందున అవి చెల్లగూడదనియు సరస్వతీ విగ్రహమును సంఘమువారి పరము చేయవలసినదనియు తీర్మానించుకొనిరి. కాని అట్లు జరిగినట్లు కనబడెను. దేశీయనాటిక సంఘమువారు విగ్రహమును తమ నాటికసమయములందు ప్రదర్శించుచున్నాడు. సామాన్యముగ పరీక్షలో నాలుపాదినవారి కిచ్చు బహుమానములు బహిరంగసభలో నెలపాదినవారి కిచ్చు బహుమానములు బహిరంగసభలో నెలపాదినవారి కిచ్చు బహుమానము గావించియో యెవరయిన తగు నెత్త పు ను స్థూల చే నిష్పించుట ఆచారమైయుండ, ఇట్లుచూచుముగ విగ్రహమునందుకొనుట అంత సమంజసముగ కానినందుట లేదు. ఇంతియేగాక పోటీపరీక్షలు సంఘమువారి పక్షమున జరిగినట్లుచూచుకొనబడవని, కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తీర్మానించుకొనియుండ, పరీక్షాఫలితములను బహిరంగముగ నాటకాంతమున వెల్లడిచేసినను, విగ్రహమును గాని పతకములను గాని కైకొనుట బాగుగలేదు. పతకము లింకను ఇయ్యలేదు. బహుశః నూరిశాస్త్రిగారు స్వంతముగ చేయించి యిచ్చెదరేమో తెలియదు. విగ్రహమును ఒక సమాజమువారి కిచ్చినపుడు పతకములను పొందవలసిన యితరులమాట ఏమిటి? వారు సంఘమువారిమీద కోర్టులో దావా వేయవలయునా? విగ్రహమునకు క్రొత్తగ వేయించు ఖర్చు వెల్లడవలసిన అవసరములేదు గనుక దానిని యిచ్చివేసిన మిగిలిన వానిని ర వుండవలసినదేనా? కార్య నిర్వాహక సంఘము నందు పట్టణము లోని నెత్త పు ను స్థూల యిచ్చుచున్నారా? ఇట్టి అక్రమము జరుగుచుండ చూచి డిగ్రీకుండుట వ్యాధిమేవా? తమ తీర్మానమును గట్టచేసి కొని కార్యదర్శి తాము వెల్లడిపరచిన పరీక్షాఫలితముల ప్రకారము మిగిలినవారికి గూడ పతకములను తమసంఘము పక్షమున నిచ్చించెదరే? లేక పోటీపరీక్షలు తిరిగి సక్రమముగ జరిపించెదరే? కనుగొనవలసియున్నది. దీనికి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు జవాబు నిచ్చుటకు బద్ధులయి యున్నారు. వెంటనే ప్రతికాములమున గాని లేక నేనువిధముగ గాని వారి యభిప్రాయమును వెల్లడించెదరు గాక.

సాంఘిక నేనా సమితి, మంగళోదయ —సంఘాధ్యక్షులు, రావుబాబుగారు ౧౦.౧౧.౧౭. రామానాథాచారియగారు (1) రాత్రిపాఠశాలలను సెలవిచ్చుట (2) వైద్యశాలలకు పోయి కోరుట వస్తువుల ప్రాసెస్మెంటు, వారికి పుస్తకముల సెలవిచ్చుట (3) పరీక్షాప్రశ్నలను పట్టణములందును వారిల నిమిత్తమై ఆయా పట్టణముల సుపర్వైసిండుట (4) భవముండిన యెడల, పేటల మంచితముగ ముందుల నిచ్చుట (5) ఉపన్యాసములు, ప్రాసెస్మెంటు మున్నగు కార్యముల సంఘమువారివారకు.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పురుషోత్తమ యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసుకొనగలరు. వెల రు 1-4-0

సరస్వతి సమాజము పులకర్త లక్ష్మీనరసమాంబ గారిచే వ్రాయబడిన స్వరములుగల మంగళహారతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ. చేతులో నుండవలసినది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు ఆశీర్వము. వెల రు 0.8-0 లు ఇది ప్రతి పుస్తక సామ్రాజ్య దొరకును.

ప్ర. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి పి. రెండు. రుచిహాస్. కాకినాడ.

వాతావరణ సితి

1917 సం॥ మే 17-వ తేదీ గురువారము.

ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటలలో		వర్ష పాతము.		
	లలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత	తేలిక	వర్ష పాతము.	వర్ష పాతము.	
17-వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు	తేలిక	తేలిక	కడచిన 24 గంటలలో	వర్ష పాతము	
గోపాలపురము	29.828	90.9	78.9	1.86	1.80
వాల్తేరు	29.812	90.3	76.2	2.54	1.86
కాకినాడ	29.870	88.9	74.7	9.60	1.19
బందరు	29.862	92.1	75.5	3.58	1.06
గుంటూరు	...	92.6	73.8	2.74	1.80
నెల్లూరు	29.854	96.4	75.1	0.31	0.68
చుద్రాపాడు	29.867	91.6	77.8	0.44	1.03
కడపూరు	29.855	91.1	76.6	0.36	1.00
నాగపట్టణము	29.842	90.1	73.9	0.40	1.56
కొలంబూ	29.833	88.7	72.9	7.81	16.17
తిరువనంతపురము	29.836	89.0	75.7	0.83	7.61
కొచ్చికోట	29.834	91.7	78.9	8.77	8.72
కల్లికోట	29.839	89.8	76.6	0.63	7.04
మంగళూరు	29.850	92.0	77.6	0.05	2.74
బొంబాయి	29.817	90.2	76.5	0.24	0.06
హైదరాబాదు	29.856	92.8	67.4	3.40	1.40
అనంతపురము	...	98.8	70.0	3.01	1.39
బళ్లారి	29.832	95.3	70.6	1.32	1.70
కర్నూలు	29.860	93.9	73.4	1.03	1.23
కడప	29.843	99.0	71.3	2.21	1.18
తెంగునూరు	29.870	91.0	65.8	3.57	3.30
కొడైకనాలు	22.772	69.4	50.8	3.29	7.69
ఉదకమండలము	22.981	70.8	50.4	1.94	7.07
కోయంబత్తూరు	29.850	98.3	71.8	0.73	2.99
నెల్లూరు	29.856	98.6	76.5	0.47	2.58
సేలము	29.845	100.3	77.1	0.61	4.82
తిరుచనాపల్లి	29.852	99.9	78.7	0.90	3.34
పురుకోట	29.860	97.5	78.4	0.80	2.61
మధుర	29.842	99.3	78.2	2.88	4.00
తిరువల్వేలి	0.84	3.92

పశ్చిమతీరమునందును, సింహళమునందును, బంగారా భాతపు తూర్పుభాగమునందును వాయుభారము తగ్గినది. రాజధానియందు వాయుభారము పలుపలు విధములుగ నున్నది. గాలి సాధారణవేగముతో వీచుచున్నది. అనేకస్థలమునందు వాయువునందు చలనము లేదని తెలియవచ్చినది. ఇందుమించుగా రాజధానియంతటను మధ్యమోష్ణమునందు ముప్పులేదు. ముప్పు అన్నచోట తక్కువగా నేయున్నది. ఉత్తరభాగమునందు మధ్యమోష్ణము చాల తక్కువగా నున్నది. నిక్షిప్తదినము సేలము నందు 100 (ఫా) డిగ్రీలయ్యున్నందున. హైదరాబాదునందు సాధారణస్థితికంటె అత్యధికోష్ణము 11 డిగ్రీలుగ, అతిస్వల్పోష్ణము 13½ డిగ్రీలుగ తక్కువ నుండెను. వాయువునందు దాగ్ధ్యత ఎక్కువగా నే కలదు. రాజధాని ఉత్తరభాగమునందు అధికముగా వర్షము కురిసెను. కాకినాడ ప్రాంతం ను ఇందు మించుగా ఆరంగుళముల వర్షము కురిసినది. కడప యందు 1½ అంగుళమున, బందరు బల్లారి నెల్లూరులందు అరంగుళమునకు తక్కువగాను వర్షము కురిసెను.

జి.ఎల్. జోన్ను, రాజావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

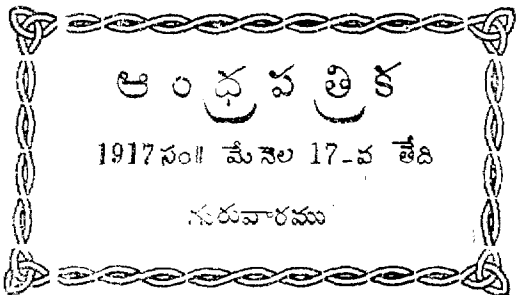
చందాదారులకు మనవి.

సంవత్సరాది సంచికలు సిద్ధమయి చాల దినములు అయినది. అయినను పోస్టాఫీసు వారివలన కొన్ని అసందర్భములు కలిగినందున పోస్టులో పంపుట నిలకను మొదలు పెట్టలేదు. సిద్ధమయి యున్న పుస్తకములను మేము త్వరలోనే పోస్టు చేయుదుము కావున తొందరపడి చందాదారులు సంచికలు పంపలేదని వ్రాయకుండ ప్రార్థితులు. ఇదివరకు వ్రాసియుండిన వారును దీనిని గమనింప ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

విషయానుక్రమణిక.

జాతీయ మహాసభ స్థాపనము	2
ఆంధ్రోద్యమము - మాధవరావు గారు, గోవావతిజిల్లాలో ప్రత్యేక సమస్య, ప్రతిపక్ష	3
విద్యార్థులు - రాజకీయ విషయములు, పాస్ మెంటు సభ	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
జాతీయ మహాసభ స్థాపితోపసంఘము - ఆంధ్ర దేశము	6
వార్తలు - వ్యాఖ్యలు	7
విశేష చరిత్ర వార్తలు	8-9
మధ్యమకాలములు	10
ఇంగ్లీషు చరిత్ర వార్తలు	11-12
ఆంధ్ర దేశ వార్తలు	13

జాతీయ మహాసభ స్థాపితోప సంఘము - ఆంధ్ర దేశము.

దేశమునందు రాజకీయాందోళనమును బల తరముగ జేయుటకై సకల రాష్ట్రములందును జాతీయ మహాసభకు స్థిర సంఘములు స్థాపితము లైకవి. జాతీయ సంఘములను స్థాపించుటకు గల కారణము జాతీయ మహాసభాదర్శములను దేశ మునందు బలముగా వ్యాపింపజేయుట మైయున్నది. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు జాతీయ మహాసభ కోశ యువ సంఘము గలదు. చెన్నపురి రాష్ట్రము నందు జాతీయ మహాసభాదర్శముల నామోదిం చెడి రాజకీయసభ లన్నియును నియమసంఘము లకు శాఖాసంఘములుగ నుండవలయును. జాతీయ మహాసభాదర్శముల నామోదిం చెడి మండల సంఘము లన్నియును దీనికుపసంఘములుగ నేర్పడినవి. చెన్నపురి రాష్ట్రోపసంఘము చెన్నపురి యందు గలదు. ఆ యువసంఘము తెలుగుదేశము నందు రాజకీయాందోళనమును వ్యాపింప జేయుట కొరవరించును జేసినవని విశేషములేదు. కారణము చెన్నపురి ఆంధ్ర దేశమునకు దూరస్థముగ నుండుట వల్లము. నడుగల సభ్యులలో విశేష భాగము ఆంధ్ర దేశోద్యమచరములందు ప్రమేయమును గల్పించు కొన కుండుటయు నై యున్నది. ఆంధ్రోద్యమ చారిత్రకమైన భవనాత నిస్థితియంతయును మూల పడి. ఆంధ్రసభా స్థాపితోపసంఘము సందార

కార్యదర్శులను నియమించి ప్రజలయందు రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటకు పాటు పడుచున్నది. జాతీయమహాసభయొక్క ఉపసంఘమున కీ విధముగ కనిపియువా తెనుగు లేదు. ఏ యుద్దేశముతో సభలు సంఘములు సమాజములు స్థాపితమైనవో ఆ యుద్దేశములు నెరవేరినపుడు సభలవలన ప్రయోజనము లేదు. ఆంధ్ర దేశమునందు జాతీయసభకు ప్రత్యేకోపసంఘమును స్థాపించుట యవసర మని ఆంధ్ర సభయందు తీర్మానింపబడినది. ఆ తీర్మానమును విమర్శించి అభిప్రాయమును తెలుపవలయు నని అఖిలభారతీయ మహాసభా స్థాపితోపసంఘము చెన్నపురి రాష్ట్రము నందలి జాతీయ సభోపసంఘమునకు వ్రాసినది. చెన్నపురి యందలి ఉపసంఘమునకు ఆంధ్ర దేశమునందు ప్రత్యేకోపసంఘమును స్థాపించుట సమ్మతము గాదు. అదివనాయకులందరును క్రాంతి కూలముగ నున్నారు. ఆంధ్రమహాసభలు జరుగుట ప్రారంభమైన తరువాతను చెన్నపురి యందలి స్థాపితోపసంఘమునందు దాండ్రుల కభిమానము తగినది. కాలక్రమమున నికను తగ్గుటసహజము. జాతీయ మహాసభాదర్శములను వ్యాపింపజేయుట కే యువసంఘసంఘము పాటుపడుచున్నదో ఆ యువసంఘమే ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకోపసంఘముగ నుండుటకు దగియున్నది. చెన్నపురి యందలి ఉపసంఘము ఆంధ్రుల ప్రత్యేకాశయములకు ప్రతిఘటించినది. నెల్లూరునందు రాష్ట్రీయసభ గూడినపుడు విషయవిర్ణయసభయందు ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానమును ద్రవిడసభ్యులు నిరాకరించిరి. చెన్నపురియందలి ఉపసంఘము వలన నాంధ్ర దేశమునకు లాభము లేకపోవుటయే కాకను నష్టము సయితము గలుగుచున్నది. దీనిని గ్రహించి అఖిల భారతీయోపసంఘమునందు ఆంధ్రదేశమునందు ప్రత్యేకోపసంఘ స్థాపనము ప్రయోజనకర మని నిర్ణయింపబడినది. ఆ నిర్ణయము రాగల జాతీయమహాసభా సమావేశమునందు దామోదితము గాగలదు. అపుడు ఆంధ్ర దేశమునందు 1. ఆంధ్రమహాసభా స్థాపితోపసంఘము, 2. అఖిల భారత జాతీయ సభాస్థాపితోపసంఘము రెండు ఉపసంఘము లేర్పడును. ఈ యువసంఘములు నిర్వహింపవలసిన కార్యములందు భేదములేదు. దేశమునందు 1. రాజకీయ పరిజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుట 2. జాతీయ మహాసభాదర్శములను వ్యాపింప జేయుట 3. జాతీయ మహాసభకు ద్రవ్యసహాయముచేయుట 4. జాతీయ మహాసభ నాన్వితమును జేయుట మొదలగు కార్యములను నిర్వహింపవలయును. ఆంధ్ర దేశమునందు రెండు ఉపసంఘము లుండిన రాష్ట్రీయ సభను సయితము ప్రత్యేకముగ జరుపవలసిన యవసర మేర్పడును. రెండు ఉపసంఘములందును చేరిన సభ్యులందు భేదముండదు. ఒకేకేసని జేయుటకు రెండు ఉపసంఘము లవసరము. ప్రజలకు ఆంధ్రమహాసభ యందు గల యుత్సాహము రాష్ట్రీయసభయందు లేదు. రెండు ఉపసంఘములందును సభ్యత్వమును గ్రహించి పోషింపవలసినవారు సమానులైనపుడు రెండు ఉపసంఘములవలన ప్రయోజనముండదు. జాతీయమహాసభోపసంఘము పేరునకున్నను పని జరుగుటకు ఏ యుండదు. రెండు సభలను ఉపసంఘ మొకటియే ఏర్పడినపుడు జాతీయ మహాసభకును నాంధ్ర మహాసభకును మహాసభముద్వారా పాఠేబంధ మిచ్చును. ఆంధ్రోద్యమాదర్శములను జాతీయమహాసభకు తెలుపుటకు ద్రావిడసభాదర్శుల సహాయావసరము లేకుండును. ఈ ప్రత్యేక సంబంధము వలనను జాతీయమహా

సభకును నాంధ్రమహాసభకును బలముగలుగును. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రతిపాదనమును జాతీయమహాసభ యందు ప్రతిపాదించుటకు సాధ్యమేర్పడును. కేవలము పూర్వవాసనను నమ్మి రెండు ప్రత్యేకోపసంఘములుండవలయునని కోరుటవలనను ప్రయోజనముగలుగదు. ఇందలి గూఢోపములను విమర్శించియే నెల్లూరునందు గూడిన ఆంధ్రమహాసభా స్థాపితోపసంఘమునందీ క్రింది ప్రతిపాదనమును అయిదవ ఆంధ్రమహా సభయందు క్రతిపాదించు నట్లు నిర్ణయింపబడినది

“జాతీయమహాసభ స్థాపితోపసంఘమువారు ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు కమిటీని ఇచ్చుటకు చేసిన తీర్మానము - ఇదివరలో ఆ తీర్మానము కాంగ్రెసు కమిటీవారు తీర్మానించిన విధముగ తెలుగుజిల్లాలు 11 టికీ ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సర్కిల్స్ ఉండవలయునని కాంగ్రెసువారు తీర్మానించినయెడల ఆంద్రోపహాసభ కాంగ్రెసువర్తములవలననందించి రాష్ట్రీయసభగా మారవలయునని ఈ సభాసభ్యులు ప్రాయము.”

ఆంధ్రమహాసభలందరును నీ విషయమును గాగుగ విమర్శించి రాగల మహాసభయందు దేశగ్రీవముగ ప్రతిపాదనము నామోదింపట ఆంధ్రోద్యమప్రాప్తికి సాధనంబై యున్నది. ఇంతవరకును గల సంబంధ వ్యామోహమును లాభమును విడుచుట నాయకులకు మస్తరంబుగ నుండవచ్చును. కాని విడినట్టియు విడనున్నట్టియు సంబంధ వ్యామోహమువలన నేమియును ప్రయోజనము గలుగదు. ఆంధ్రమహాసభాస్థాపనము సంబంధమును కొంత విడదీసినది. జాతీయమహాసభోపసంఘము సంబంధమును సంపూర్ణముగ విడదీయును. విడిన సంబంధమును ముడిపెట్టుట వలన నేమియును ప్రయోజనము గలుగదు. ఆంధ్ర మండలములకును చెన్నపురి రాష్ట్రమునకును గల సంబంధము విడనంత వరకును నాంధ్ర మండలములు చెన్నపురియందలి ఉపసంఘముతో సంబంధమును వదులకొనుట యవివేక మనియును నశాస్త్రీయమనియును కొందరు తలచుచున్నారు. కాని ఇది అశాస్త్రీయము గాని అవివేకము గాని కాదు. బీహారు రాష్ట్రము పూర్వము వంగ రాష్ట్రమునందు చేరియుండిన కాలమునందు సయిత మప్రాంతములకు ప్రత్యేకోపసంఘ ముండెడిది. మొదటరు జాతీయ సభోపసంఘ మేర్పడినది. అనంతరము ప్రత్యేక రాష్ట్ర మేర్పడినది. బీహారునందు దవలంబితమైన ధర్మ మాంధ్ర దేశమునందు దవలంబితమగుట శాస్త్రీయము గాని యశాస్త్రీయము గాదు. ప్రజలయందు రాజ్యాంగ విజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుట వివేకముగాని కేవలము చేరునకై పెరుగులాడుట వివేకము గాదు. ఆంధ్ర దేశమునందు రాజ్యాంగ విజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుట కాంధ్రమహాసభ ప్రధానాంగముగ నున్నది. దాని ప్రయోజనమును వ్యాపింపజేయుట ధర్మము గాని వేరొక యుపసంఘమును స్థాపించుట వివేకము గాదు. ఉపసంఘములు రెండేర్పడుట వలనను ప్రయత్నములందు ద్వైధ భావ మేర్పడును. ఈ ద్వైధ భావమును తొలగించి ప్రయత్నములను కేంద్రీకృతము చేయుటకును నొక యుపసంఘమే సాధనము. ఆ యుపసంఘ మాంధ్రమహాసభోపసంఘము కావలయును గాని వేరొక యుపసంఘము గాజాలదు. ఆంధ్రుల యాదర్శప్రాప్తిని ప్రజలయందు రాజ్యాంగపరిజ్ఞానవ్యాపకమునకును కార్యనిర్వహణసాధనమునకును భావైక్యమునకును ఉపసంఘములు రెండు గాకను నొకటియే యుండు యుక్తము. ఆ యుపసంఘ మాంధ్రసభా స్థాపితోపసంఘమై యుండవలయును.

పంచనాడ పంచద్రావిడ సంఘమునకు చేరిన వివిధకాఖ్య
బ్రాహ్మణ మహాసమావేశము ఢిల్లీపురమున జరుగును. తత్సవ
యమున బ్రాహ్మణసంఘాచార్యులను గూర్చిన ముఖ్యపత్రం
చర్చించబడును. వివిధరాష్ట్ర ప్రతినిధులు రావలెనని, కా
నుండి, సహాతన ధర్మసభ కార్యదర్శులు వ్రాసిరి. ఆ సభకు
రాగా శివశేఖరేశ్వర రామాయ్యగారు రహస్యతరహానందురు.

బిరోపామహానంగాముము

పార్లమెంటువారు జనరలు స్ట్రెట్సుగారికి విందొనరించుట

ప్రజాసామ్యమునుగూర్చి స్ట్రెట్సు గారు ప్రసంగించుట

(రైతురు ఏజన్సీ.)

ఇంగ్లండు

చక్రవర్తిగారి సందర్శనము.

లండను, మే 15:— చక్రవర్తిగారు సమీపమేకులై లివరువులలోనున్న ఆయుధసామగ్రిపనులను, వాకానిర్యాణ కాలలను సేను పంపించిరి. వీరిని అచటి వానరవర అధికారి తానుచూచి సన్మానించిరి.

నియోజన సంస్కరణము.

లండను, మే 15:— నియోజన సంస్కరణ చర్యలలో ఉపన్యాసము చేసిన సిఫార్సులన్నిటిని చేర్చుచు కామన్సు సభలో లాంకుగా నొక చట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. నియోజన లగు స్త్రీలు 80 పిండ్ల ప్రాయము గలవారగు నుండవలయునని చట్టమునందు విధింపబడినది.

మెయిలుతపాలు పోవుట.

లండను, మే 15:— ఏప్రిలు 27, 28, 29 తేదీలను ఈ జిప్సీలొనున్న వైద్యములకు పంపుటకు కొన్ని ఉత్తరములు లండను నగరమునకు తేరినవి. ఆక్స్ ఫోర్డు, ఇండియా, ప్రాన్స్ కేములు ఈజిప్టు, మాట్లా, జిబ్రాల్టరులనుండి బంగిలకూడ తేరినవి. కాని ఇవన్నియు అంతర్జాతీయ పాలయినవి పోస్టు మాస్టరు జనరలు ప్రచురము చేసెను. ఏతేదీని మునిగిపోయినదియు తెలియలేదు. ఆక్స్ ఫోర్డు మున్నగు దేశములనుండివచ్చిన ఉత్తరము లేవియు నప్తయితేను.

రాజుగారు లివరూలుకు పోవుట

లండను, మే 15:— లివరూలు నగరపు ఇంజనీరుగు బ్రోకెగానిని, యుద్ధసామగ్రిపనుల సేవించినందులకు అభినందించుచు, క్రొత్తదిల్లినర్యాణమునందున నాతడు చేసిన పనులను సంతోషముగ భావక ముందుకొంటిమని రాజుగారు చెప్పిరి.

జనరలు స్ట్రెట్సుగారికి

పార్లమెంటువారు వింకోసంగుట.

లండను, మే 15:— ప్రభువుల సభాపండితులకు పార్లమెంటువారు స్ట్రెట్సుగారి ఆహ్వానముచేసిరి. వైకొంటుక్రొంచి గారు అగ్రాసవాధిపత్యమును వహించిరి. ఆ సభయందు జనరలు స్ట్రెట్సుగారికి విధమున నుపన్యసించిరి:—

విరోధా యుద్ధభూమియందున్న ప్లేహ భావము ఎట్టి ప్రభుత్వములోనైనను గలుగనేరదు. మనకు ప్రపంచమంతటి తోడను గల సంబంధమును వదిలిపోయియెడల, మన ప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వము ప్రయోజనకారి యగును. జర్మనీదేశము దీనిని సాధించుటకు యత్నములు చేసి నది. ఇంక కొంత కాలమునకు సామ్రాజ్యము భయాక్రాంతి చుగును, గాని విరోధాదేశమున కావల నెల్లయెడలను శత్రునాశము కావలంబు. ఇప్పుడు వైచకమున, సామ్రాజ్యపు సమస్యల నిర్ణయించుటకు దగిన యవకాశము కలిగినది. తగిన యేర్పాటులు చేయునప్పుడు మధ్య విరోధాదేశవిషయముగ నేగాక బ్రిటిషు సామ్రాజ్య విషయములనుగూడ మరచిపోరాదని మీరు నుడిచిరి. ఆంగ్లసామ్రాజ్య మెట్టిలాభమును కోరకయే పోరాడెనని నాయుద్ధేశ్యము కాదనిది.

మనము భౌతికలాభముకొరకు గాని, దేశముల నాస్తింపుటకు గాని యుద్ధము చేయుచుండుట లేదు. మనము భావిరక్షణము కొరకు పోరు చున్నాము. సామ్రాజ్యము లోని రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నెట్లు జరుపవలెనని కష్టమగు సమస్యను యిక ను నిర్ణయింపవలెను. మన సామ్రాజ్యము జర్మను సామ్రాజ్యముకంటే లేదు. చాలకరకు, అధికారమున, స్వాతంత్ర్యమున గల ప్రభాసా

తము లగు దేశములు మన సామ్రాజ్యమున నున్నవి. అందుచే దాని భావిరక్షణపరమధర్మము యొక క్రొత్తసమస్య ప్రాయము కర్తవ్యపద్ధతి సరిగ పనిచేయదు. మరయు, సామ్రాజ్యమునందలి దేశముల కన్నిటికి నొకవిధమగు పరిపాలనావిధాన ముండవలెనని మేము నిర్ధారణపరుపలేదు. వంశపరంపరగా మనకు వచ్చుచున్న స్వాతంత్ర్యమును, స్వపరిపాలనమును ఇప్పుడు మన నుపకరించును. మనము ముఖ్యముగ రెండు విషయముల కాధారము గలజూచుకొనవలయును. అందు మొదటిది వంశపారంపర్యమునకు రాజాధికారము. ఈ దేశమును ప్రజాస్వామ్యాధికారము గలదానినిగ జేయ వీలులేదు. ఇట్టి ప్రజాస్వామ్యము గల దేశములతో సమముగ నుండునట్లు మన సామ్రాజ్యమును సంస్కరించు జాలము. ఎందునట్ల ననగా, మనము ఇచ్చటనే గాక, సామ్రాజ్యమునందు మంతలను ఒక అధ్యక్షుని ఏర్పరచుకొనవలెను. హిందూదేశములోను, అధినిదేశములలోను, ఇచ్చటను మిగుల కనెనుగను సమస్యలు బయలుపడెడు చున్నవి. వంశపారంపర్యముగవచ్చు ప్రజాస్వామ్యమును పోలిన రాజత్వము మనకు గలదు. మన రాజులు విరోధాదేశ రాజస్త్రీలను వివాహము చేసికొనుట మాని అధినిదేశములలోని స్త్రీలను వివాహము చేసికొనిన యెడల, నేమియు నాశ్చర్యకరముగ నుండదు.

సామ్రాజ్య సంఘములు మిగుల జయప్రదములు కాజావని చెప్పి, సామ్రాజ్యమునందలి పరిపాలకులను ప్రతికర్షకమును సమావేశముచేసి యొకపద్ధతి ననుసరించి పరిపాలించుట మంచిది. రాజ్యకార్యసాధనోపాయములు సామ్రాజ్యమున కానరావనియు, అందుచే మన విదేశ పద్ధతి నిర్ణయమున మనము వానివై నాధారపడకపోవుట లాభకరము ఎవ్వరును సామ్రాజ్య పార్లమెంటు సభవారి స్వామ్యమును గూర్చి వివాదములు చేయరు. వంశపారంపర్యము గ వచ్చు రాజత్వమును, కార్యతంత్రముల నడపు సామన్యసభయును యందర్భములని చెప్పవచ్చును. కాని యీ యూహతో నే నేకీభవించును. మన సాంప్రదాయములయెడల మనకు గౌరవమున్నయెడల, మనము మానవచరిత్రమును ఇంకను అభివృద్ధి నొందింపయత్నింపవలెను. ఈ సమరమున ఈలాభము మనకు చేకూరునో, లేక మరల ప్రపంచము యుద్ధములో మునిగిపోవునో యను విషయము మన ప్రవర్తనముమీదనే ఆధారపడి యున్నది. మనకు తగిన దూరదృష్టి యున్నయెడల, యుద్ధము లేకనే యిట్టి లాభము మనకు చేకూరునని తెలియును.— అని స్ట్రెట్సుగారు నుడిచిరి.

ప్రాస్తు

పరమసూరి ప్రకటనము.

లండను, మే 15:— పరమసూరి ప్రకటించుచున్నారు.— అనేకస్థలములందు ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది. నిన్నటి యుద్ధములందు శత్రువులకు అపారజప్తములు కలిగినట్లు నిశ్చయింపబడినది.

నాలుగుసారులు ప్రబలముగ తలపడి

శత్రువులోడుట.

లండను, మే 16:— ఫిట్టుమాన్లు సర్వోద్ధము చేగు గార్నిల్లు నడుపుచున్నారు:— ఇటీవల జరిగిన సంగతులను బట్టిగాడ నేటికిదయమున శత్రువులు అతినిబ్బరముగ 4 మారులు ప్రతియుద్ధము చేసే ప్రయత్నించినట్లు కానించుచున్నది. అమెరికములగు దారుణ ఫిరంగులతో మా సేనలను బుల్లికోర్టు నుండి వెడలగొట్టుటకు యత్నించిరి. బుల్లికోర్టు గ్రామమునకు తూర్పు ముఖముండున్న హిందెవర్బగారి పంక్తి ప్రదేశముండున్న మా సేనలను గూడ పారదోలుటకు వీరు సిహించుచున్నారు. మొదటి యుద్ధమందు శత్రువులు సామ్రాజ్య

ముగ హిందెవర్బగారి పంక్తికిదగ్గరము మా కందకము లలో చొరబడిరి. కాని ఉత్తరక్షణముందు మా వైనికులు ప్రతియుద్ధము సలిపి వీరిని కందకము నుండి వెడలగొట్టి 250 మందిని హతులుగను, తుతగా శత్రువులను జేసిరి. వామపార్శ్వముందు కూడ శత్రువులు ఏక కాలముందు తలపడ మా శత్రువు దళములు శత్రువులను నలుమూలలకు పార దోలినవి. బుల్లికోర్టు ఈ శాస్త్ర సములలకు యుద్ధ మందు శత్రువులు సరాజితులైరి. 4 మా ల మూడవ వులు దక్షిణదిశనుండియు, ఆగ్నేయ భాగము నుండియు మా సేనల ముట్టడించిరి. గ్రామము నుండియు మూల నున్న మా వైనిక పంతులను 100 గ పడ మర వెనుకకు నెట్టిరి. శత్రువుల కమిత నష్టములు కలిగినవి. ఫిరంగులపోరు అతిచారుణముగ జరిగినది. సార్వత్రిక పద్ధ రెండు శత్రువిమానములను నేలగూల్చితిమి. మరియొక దాని పద్ధ రెండు పారదోలితిమి. మావిమానములు రెండు కానిష్టులను కైము చేసెను.

యస్మా

రషియాలో సంయుక్తప్రభుత్వము.

వెల్ట్రాగ్రాడు, మే 15:— ఈదిగున నున్న గారిచుబడిన మరతుల ప్రకారము కార్మికుల యొక్కయు సలయొక్కయు ప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి తరఫును వారి పరిపాలనయందు జోక్యము కలగజేసే ప్రయత్నము చేయించుచున్నారు. ప్రతిదేశమువారును తమ తమ యొక్క భావిదేశములను మునునొప్పు స్వేచ్ఛునగుత్తిని పోషించుటకు పద్ధతిని, వివిధ మయిన రాజ్యకాంతిగాని, ధనపరాధ స్వీకరణము గాని లేకుండ వీలైనంత త్వరలో సంది సమకూర్చుటకు గన విదేశ పద్ధతిని అవలంబించవలెను. వైనికులందరు ప్రజాప్రభుత్వములుగ నుండవలెను. రషియాదేశ స్వాతంత్ర్యసంరక్షణమును రషియాదేశము యొక్క యుద్ధవైద్యమును గూడ స్థిరము చేయవలెను.

జర్మను ఆస్ట్రీయా సాంఘికవాదులకు విజ్ఞాన రషియాదేశపు వర్తమాన నిరాధార నిర్ణయించి జర్మను ఆస్ట్రీయావారతనములవారు భావికాలమున రషియాను అంగక్రొమ్ము నుదేశముతో ప్రస్తుతము ఆంగ్లవార దేశముల వారివై విశేష వైద్యములను కేంద్రీకృతము చేయునందు ఏర్పాటు చేయవలెనని జర్మని, ఆస్ట్రీయా సాంఘికవాదులను, రషియాలోనున్న కార్మిక వైనికుల ప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు వేడుకొనుచున్నారు.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

లండను, మే 15:— ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— లూల్లితో, సముద్రము మధ్య ఫిరంగులయుద్ధము నిట్లుముగ జరిగినది. మాంటుక్కోగోరాలకు తూర్పుముఖముండున్న కొండలయందును, వెరోజిబిజావద్దను మిట్టజేసికొంచెము ముందుకేగితిమి. కార్నో ప్రాంతముందు ఉత్తముఖముండుకూడ ఒకేకాలముందు ముందుకు సాగితిమి. దా సాకొ మెయిటికి తూర్పుననున్న కొన్ని పంతులుగూడ మావశ్యమైన కొంతమంది శత్రువులను కూడ బంపిలుగ జేసితిమి. శత్రుబిరుదులపై 200 వందల గుడ్డను ప్రయోగించితిమి. గోరిజియాకు తూర్పుభాగముండున్న సరభరా పంతులపైకూడ గుడ్డను ప్రయోగించితిమి.

బాలిను

మెసిడోనియా రంగము.

లండను, మే 15:— మెసిడోనియాలో నున్న బాలిను ప్రకటించుచున్నారు:— బ్లానీయాలోనున్న పరమసూరి వైద్యములకు లిసి హద్దిబారమాకు తరభాగమండున్న క్రింది ప్రదేశములను కొంతమంది శత్రువులను వశపరుచుకొనినవి. ఇబ్బోటునను, సకాడినిజెక్, డోబ్రా బోల్జిజిజ్దను శత్రువులు వ్యధముగ ప్రతియుద్ధము సలిపిరి.

జర్మనీ

జర్మనుల సంగ్రామాద్దేశములు.

లండను, మే 15:— బెర్లిను వాయువాద లిట్టు ప్రకటించుచున్నవి:— రిచిస్ట్రాగులో జరిగిన ప్రక్షోభతరముల సందర్భమున జర్మనుల యుద్ధకార్యక్రమమును, సమూదేశములను తెలియజేయుటకుగా దేశమున కెట్టి ప్రయోజనమును గలుగజగిన వానిని తెలియజేసే నిబంధనని జర్మను ప్రధానమంత్రి గారు నడిచిరి.

సీల

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధతంత్రవార్త

సీల, మే 16:— ఈ క్రింది తంత్రవార్తను ఇండియా కార్యదర్శిగారు 16-వ తేదీన రాజప్రతినిధిగారికి పంపిరి:—

ఆంగ్ల సేనలు ఆర్రామురు తూర్పుభాగమును మరల యుద్ధము ప్రారంభించినవి. గత మాసమునందును భారతము ను జరుగుచున్న రోహిణిగ్రామము ఆంగ్ల సేనల వశమైనది. హిందెకోబర్గ్ గారి పంక్తికి సంబంధించునట్టియు యుద్ధములు కడు ఘనోద్ధైర్యముతో అకుంత చిక్రముతో సంఘీంయ కొనుచున్నట్టియు బుల్లీకోట్లను చాలవరకు బ్రిటిషువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి. పరాసువైద్యములు క్రాగ్నీకి తూర్పున సాగుచున్నవి.

రణరంగముందు మిత్రమండలివారు తామే స్వయముగ యుద్ధములో కూడుకొనిన యుద్ధములను జేయుచున్నారు. కర్ణి ముఖమును చాలదూరమునకు విజృంభించి జాగ్రత్తతో మందుగనే తయారగుచు బ్రిటిషు వైద్యములు పోరునలుపుచున్నవి. యుద్ధములేని మధ్యకాలముందు విస్తారముగ తమ పంక్తులను బలపరుచుకొనుటకు విస్తారముగ సాగుచున్న కేంద్రీకృతము జేయుచున్నారు. జర్మనులు పెద్ద యవస్థులలో మేమియు ప్రయత్నించుటలేదు. కాని కోల్పోయిన స్థానములను మరల స్వాధీనము చేసికొనుటకు బలరచుకొనుచున్నట్లుగా జేయుచున్నారు. తమ స్థానములను సంఘీంయకొనుటలో జర్మనులు స్థానిక ప్రతిముద్దులను విస్తారముగ నొనర్చి అపార నష్టముల పొందెరి. రణరంగముందు మేమిటి దారుణముగ భిరంగులతో పోరునలుపుకూడ జర్మనుల కిట్టి నష్టములు కలుగలేదు.

సుఖముగ మొదటి పంక్తిని నిలబెట్టుకొను ప్రయత్నములను జర్మనులు విసర్జింపవలసి వచ్చినది. శత్రువులు తమ సంకల్పము ప్రకారమే మిత్రమండలివారితో నిష్కర్షగ పోరునకు సమకట్టిరి.

ఇటలీ, రషియాదళములు డెట్టి విశేషము లేవు.

దొయిరాకోవలోనికా రంగముందు వైద్యములగ మాడుమైజ్ వరకు శత్రువులు బ్రిటిషు వైద్యములను ముట్టింపిరి. కావలిదళములోనికి నొరుదుకొని వచ్చిరి. కాని తక్షణమే వెదలగొట్టుబడిరి.

వరదారునదికి పడమరనున్న ఒక ప్రదేశమును పరాసు వారు తమ స్వాధీనము చేసికొనిరి.

మెసపొటేమియాలో నున్న రషియా దేశపు వైద్యములు పురుషులైనవల దాడి కాగలేక పర్యటించి వామపార్శ్వమునకు పారిపోయినవి.

బ్రిటిషు నౌకాదళములు జీబ్రాల్టర్ కిరంగులతో కాల్చినవి.

నౌకావిమానములు నౌకాదళముతోకూడి ఉత్తరమునకు సముద్రమున ఒక జర్మనువిమానమును (కెసియన్) నాశము చేసినవి.

భూవైద్య నౌకాదళాధికార విషయములపట్ల ఆసంతృప్తి ప్రకటించున రషియా యుద్ధమంత్రి గూచికాపుగారు తమ ఉద్వేగపరులను వదలకొనిరి.

రణముఖముందు సమావేశమైన ప్రతినిధులు రషియా పరివర్తనమును గురించి మిత్రమండలివారి ప్రతినిధులను రషియా విశేషమునంత్రి ఎం. మిలెక్ కాపుగారి నడిగినపుడు ఆయన ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:— “మిత్రమండలివారు ప్రప్రథమునకు సంతసింపిరి. కాని వైద్యములందు క్రిమియన్ నడించినవలకు చాల భేదించిరి. సుధి ప్రయత్నములు కూడ సఫలముగ నేమోయని భీతిచెందుచున్నాను. రషియాలో ఒకరు కూడ ప్రత్యేకసంధి కావలసిన సేవ దృఢముగ కెప్పుడలను.”

సాంఘికవాదియు, న్యాయాధికారియునగు కెక్స్ స్ట్రీగారిట్లు నడిపిరి:— రషియా రణముఖమునదాని నెనటను కనిపించి యుండును. ప్రతిపక్షము సాధారణముగ మిత్రమండలి వారి రంగమే పరిణమించుచున్నది.

అదృష్టమును యంత్రము:— కొలంబియ విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థి విల్లియము సి. రెగెస్క్వి యనునాతనికి గురిచిల్లిన ప్రయత్నమునకొనగొనెను. ఈ యంత్రము సాక్షముల పరిమాణమును ఎత్తునుబట్టి వారిని సేవ పుచ్చి ప్రత్యేక స్థానములలో నుంచును. కృత్రిమ సాక్షములను, ఎత్తుతక్కువ వాటిని సేవక ప్రదేశమున నుంచును. విద్యార్థులకిచ్చే నీ యంత్రము సదపడునున్నది. నాక్షములను జేరుపరచుటయేగాక వాటిని లెక్క పెట్టి సంఖ్యను దొంగిలించి నీ యంత్రము సభివృద్ధిపరచుచున్నది. ఇట్టి యంత్రము బ్యాంకులకు, గొప్ప గొప్ప వర్తకుల కింత్రం ప్రాధికారిగ నుండగలదు.

విశాఖపట్టణ మండల పారిశ్రామిక సభ.

సప్తమ సమావేశము

జయప్రదముగ జరుగుట.

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధిగారివైపుండి)

భీమునిపట్టణము మే 15:— విశాఖపట్టణమండల సప్తమ పారిశ్రామిక సభ సేటియరుయము 8-30 నిమిషములకు వక్సిణ ఇండియా పారిశ్రామిక కమిషనరీ వారి కార్యమునందు సమావేశమైనది. ప్రత్యేకము విజయనగరము సంస్థానమునందు ముఖ్య అంశముగ నున్న గంటి లక్ష్మీనరసింహము డి. ఏ. డి. ఇ. గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. గోదావరి మండలమునందలి కోనసీమలోని పేరూరు గ్రామము నుండియగుచు బక్క స్థానము. వారు చాలకాలము బొంబయినగరమునందు నిలువ ఇంజనీరుగ పనిచేసి, ప్రఖ్యాతిని గడించిరి. మాతృవ్యవస్థతో సభాధిపత్యము వహించిరి.

ఆహ్వానసంఘము లగు, పునరుద్ధర మల్లిఖార్జున రావు పంతులుగారి వరమరీ సేటి ప్రాంత కాలమునందు కాలభర్తయు సుందరమునకుచే వారి స్వాగతోపన్యాసమును వారి సోదరులు చివల్ల య్యపంతులుగారు చదివిరి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము ముగిసిన వెనుక గంటి లక్ష్మీనరసింహముగారు సభాధిపత్యము వహింపవలసిన దని కాసాల నారాయణరావు పంతులుగారు ప్రతిపాదించి దువ్వూరి చాలకృష్ణమూర్తిగారును, న్యాయపతి రంగమన్నార గారును కాసాల నారాయణరావు పంతులు గారును ఏ. ఎల్. నారాయణరావు పంతులుగారును బలపరచిరి. తదనంతరము వరసింహముగారు అగ్రాసభాధిపత్యము వహించి తమ ప్రారంభోపన్యాసమును ఆంగ్లభాషయందు చదివిరి. కాసాల నారాయణ రావుపంతులుగారు ఆధ్యక్షుని యుపన్యాసమును ఆంధ్రము నందునభ్యులకు తెలియజెప్పిరి. క్రొత్తపరిశ్రమలవిషయమై ఆధ్యక్షులు విజయనగరసంస్థానపు ట్రస్టీతో సంబంధించినప్పుడు, వారు దాని విషయమై పనిచేయుటకు యత్నించుదురు నని తెలియజేసి యుండిరి. ఆధ్యక్షుని యుపన్యాసానంతరము విషయనిర్ధారణసంఘ మేప్పడి, చిత్తు తీర్మానములను మోచించెను.

సాయంకాలము 2-30 నిమిషములకు జాతీయత్ర గానముతో సభ ప్రారంభమైనది. మొదటి ఆయిదు తీర్మానములను వ్యవసాయమునకు సంబంధించినవి. సభయందలి కృత్యములైనవి. చెరుకురసము తీయుటకు, అనకాపల్లియందు మర గానుగలను పెట్టింపవలసినదనియు, అక్కడ పంచదార ఫ్యాక్టరీని నెలకొల్పవలసినదనియును అనకాపల్లియందలి వ్యవసాయ క్షేత్రమునకు సంబంధించి పాతకాలను నెలకొల్పి రయుల పట్టణకు వ్యవసాయము సేవనలసినదనియు ఇప్పుడున్న వారు గాక మరికొందరు వ్యవసాయబోధకులను పోతనమువారు నియమించి కాస్త్రీయమైన వ్యవసాయ పద్ధతులను పాతులకు సేవనలసినదనియు, హైస్కూల్లయందు వ్యవసాయము, వర్తకమునకు సంబంధించిన విషయమును సేవన పర్యాటకులను పాతకాల నిర్వాహకులు చేయవలసినదనియు సభవారు కోరిరి. పనులయభివృద్ధికిని, మత్స్యపరిశ్రమకును సంబంధించిన విషయములను పరిపూర్ణముగ చర్చించిరి. మత్స్యపరిశ్రమవిషయమై గోపేటి జోగిరాజు పంతులు గారు తెలిపిన యంశములు పరిశ్రమాభిమానులకును శ్రేణులకును బాధి నాయకములు గనున్నది. తూర్పు తీరమునందు మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధికి చాల అవకాశము లున్నవి. సాతనపర్వతులతో చేపలకు పట్టి నానెలియవచ్చును. చేప పర్యాటకులు ఎరువులను పర్యాయగపడును. ఆ యెరువు చాల సమృద్ధి నది. మామిడితోటలు పూచి నూడపోవుట కొక భేదము కావలయు. చేపనానెనడి తెయనబెసిన సమృద్ధి నీటిలో కలిపి చెల్లు పూచినప్పుడు చెల్లెరువల పురుగులు నిరంచి కాపు నిలబడును. అందునలన శ్రేణులకు బాధిదాయకముగ నలయును.

అనకా పల్లియందు దొంగతనమువా దొంగతనము వ్యవసాయ క్షేత్రాధికారి మత్స్య పరిశ్రమమూర్తి పంతులు గారు తమ వ్యవసాయబోధకులను తెలియజెప్పిరి. పరిచయ

మైదులు విశాఖపట్టణ మండలమునందు విస్తారము వైరగుచున్నది. సరియైన వ్యవసాయపద్ధతులు శ్రేణులకు తెలియక పోతను పెట్టుబడి సాము కృత్యమై పోవుచున్నది.

జ్ఞానాంధరి భవిష్యత్ ప్రమాభివృద్ధికి భూగర్భ పరిశోధనములు చేయుట వలసినదనియు, పరిశ్రమల మంచిచెడ్డలను విచారించు వలసినదనియు, ప్రజలు స్వదేశ వస్తు ప్రోత్సాహము చేయవలసినదనియు తక్కిన మూడు తీర్మానములు కోరుచున్నవి. విజయనగరము రాయపురము రైలుసేకాడ్డికాలములో నిర్మితము కాగలదు. అప్పు డక్కడిగనుల మంచిచెడ్డల సేవనయొకరు నిర్ణయించుటకు పిలుచుచును. వానిలొభము వైచారికి పోవడ మనమేహించుటకు దొరతనమువారు ముందుగ విచారణచేయుటకు యాచనము.

తీర్మానములయనంతరము ఆధ్యక్షుని యంత్రోపన్యాసముతో సభ సంతముగ ముగిసినది. పరిశ్రమాభివృద్ధికివసరమైన యంత్రసాహాయ్యమును మనము విసర్జింపరాదని అధ్యక్షులు తమయంత్రోపన్యాసమునందు నడిపిరి. యంత్రసాహాయ్య కరమని చెప్పివాత్యాత్యైజ్ఞేశమునలె మనము యంత్రములకు దాసులము కాకూడదు.

విజయనగరము సంస్థానమువారు సభాధ్యక్షులను నిమిత్తము నూరునూరుల నిచ్చిరి.

తగు ముఖ్యుడన నెట్టివాడు? ఈ విషయమై యాల్కియందలి భావ్యుడు కళాకాల ప్రధానోపాధ్యాయులు వుడ్డుగారు కళాకాలలోని భారతీయ విద్యార్థుల సమక్షమున నిట్లన నొక ప్రసంగ మొకర్చిరి. ప్రసంగమన క్రమమగు మహావ్యసము గారు. “నలుగురిలో తగు ముఖ్యుని లిపించుకొనుచు భారతీయులలో నెక్కుండ్రులు పిలువబడుట కన్వలలు. సర్వసాధారణముగ భారతీయగ్రామములయందు మరలొక నలు కుట్ర లాదిగాగల దుర్బణసంప్రతి ప్రబలియున్నది. అందుచే విద్యార్థులకు గొప్పలోపము కలుగుచున్నది. దుర్బణ భూయిష్టమగు నింటియందు సద్గుణపుంజగు తగు ముఖ్యుని కుండవలసినదనియు తెల్లముడగలవు? కనుక హిందూ దేశమందలి విద్యార్థులయందు వక్రమనస్కృత విశేషముగ గాన నగును. అని యాపాద్యయనముగ వుడ్డుగారు తమ విద్యార్థులతో ముచ్చటించిరి.

శ్రీనివాసు గారు ఇచ్చినవివర కీర్తిని మాటలు ప్రయోగించుచున్నారు. భారతీయవిద్యార్థులకు వీరు సాధ్యాయులుగ నుండవలగరని స్పష్టమగుచున్నది. ఏలనక, విద్యార్థులకు క్రమముగ నిర్వహించవలసినయెడ, గురువునకు కిష్కలకును పరస్పరానరాగ నొరకభావములుండవలయును. కళాకాలకు ప్రధానోపాధ్యాయుడుగ నుండి విద్యార్థుల యెదుట ఇంట్లందు విద్యాప్రతిష్ఠాపనముల నుంచి చెడ్డలు వర్ణించుచు, మీరు దుర్మార్గులు, మీరేలిదండ్రులు అయ్యెద్యులు అని ఆరోపించుచువున ననుచున్న పురుషులు చేయున దేమున్నది? ఈ యన విషయమై దొంగతనము వారు కలిగిన ముగ నాలోచింపవలెను. హిందూదేశము నిట్లనల ఆకరించిన నారిన స్వభావము (స్పీరిటు) వుడ్డుగారి ప్రేమపూర్వక మగు సవదేశములకు చెదియొగ్గి యూరొక నిచ్చుచుదిగాను. దొరతనమువారు వుడ్డుగారి విషయమున దళలు పుచ్చుకొనియెవల, యసంతుష్టి యావిష్కరించుకొనియెదురు. వుడ్డుగారివంటివారి తెలివితక్కువ ప్రాల్మ్యములవలన జాతివైర మధికమగు గాన క్రాంతిలు పులికియు నిట్లు నారి నెంటునె ఉపాధ్యాయత్వము నుండి తొలగించి వారి ప్రేమానుసూపవాక్యములు విచారము కలుగజేయని ఇంకొక డిప్రెస్ మెంటుకు పంపవలయునని వ్రాసినది సంయుక్త రాష్ట్రముల దొరతనమువారేమి జేయుదురో చూడము. మనరాట.

శిరస్సాన లైలము

బుద్ధి 1-కి 1-0-0, వి.పి చాప్రత్యేకము. ఈ లైలముతో తలంటుకొని స్నానముచేయుచు వచ్చినయెడల చిరకాలమునుండి శిరస్సననిలిచియుండు చెడ్డనీరు, కంటిలో కారుచుండు మేహసంబంధమైననీరును వెలిగిజల్లికండ్లు వంటలు, తలమందు, ముందు మొదలగునవి. తక్షణమే హయదుయ కంటికి పోవకునకు నలవనిచ్చును. ఒకబుడ్డినానె 6 తలంటులకు పాకవచ్చును. సాధారణముగా ఒకరు రి బుడ్డిల లైలమును విడువక వాడిన సకలమైన న్యామము తొలగును. ఒకేసారి రి బుడ్డిలను కొనువారలకు వి.పి. ఖర్చులు ఉచితము.

ఎల్.ఎన్.యతోదానందకాకంపెని, రి, గోమనాపామెనుందు, వారిచౌక్, మదరాసు.

ముఖ్య సమాచారములు

రాజమహేంద్రవరమున నురుములు మెరుములతో ముప్పులు క్రమశః నియున్నవి. వర్షముకురియుచున్నది. వేసవి బాధ కలుగుటలేదు. వరదలు వచ్చుట అప్పుడే ప్రారంభమైనది. ఫలవృక్షములకు చాల నష్టముకలిగినది. వైల్డే వర్షము నకు భంగమునాటిగినది. వేషముమాపున ఏన్ సెక్ గారు బదలాయింపబడి వారిస్థానమున కెంగాము బ్రాఫీట్ ఇన్ స్పెక్టరు లోనున్నవారు వచ్చిరిని తెలియుచున్నది.

హిందూ దైవాలకు, తోటజమీనులకు గలిగిన వివాదములో ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారికి సంఘము నేర్పించి పనిజేసిన బాగుగ నుండును. గాంధీగారి లొక్కచే పనిచేయుట వలన లాభములేదు. పాఠ్యవిద్యనంతవరకు నుద్వేగములు గల సంఘ మొకదానిని నేర్పించి తన శ్రద్ధతో విచారణజేసిన ఇరువైపులవారికిని వివాదములు లేక కాంచి కలుగజేయవచ్చును. అని పయ్యెనీరుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

కవునిలుద్దులు నిలువబడుటవలన, హిందూదేశమునకు పాశ్చాత్య దేశములతోను చీనా మున్నగు తూర్పుదేశములతోను వర్తకమునకు చిక్కు గలిగెను. వర్తక స్థానములలో సాము చలామణి కి గల యిబ్బందిని తొలగించి న్యవసాయదారులు పండించు సరకులను తక్కువ ధరల కమ్మి నష్టపడకుండ చేయవలెనని బొంబాయిలోని హైందవ వర్తకసంఘమువారు, కోరుచున్నా రని ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక కార్యదర్శికి వారు తెలిపి వ్రాసెడిది.

విట్రుగుంటలో మేసెల ప్రారంభమునుండి నేసవి ప్రారంభించినది. పగటిపూట 108 డిగ్రీలవరకుండెడిది. రాత్రులు సౌఖ్యముగనున్నది. 14 మే యుదయము వర కలులనేయున్నది. తిరుపతి యురుములు మెరుములతో 2,3 గంటల మధ్య కుపానుబట్టి అనేక వృక్షములు, కూటించి, యింటి కప్పులెగిరిపోయినవి. ఇదివర కనేవలు కొండలకుగురుచే, పట్టణముకాకగానున్నది. శివోష్ణస్థితిమారుటచే తిరిగి వారు త్వరలో రావచ్చునని, మొకరు వ్రాసిరి.

తిరుపతి సంస్కృత కళాశాలలో వివాహసా పండితాలుగనున్న పండిత అనంత కృష్ణ శాస్త్రి గారు కల్లవ కూర్చిలో నాన్ మూసమున స్థాపించబడవోవు కళాశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నియమింపబడిరి. ఈవారము తిరుపతిలో గంగజాత జరుగుచున్నది. అనేకు లాయుత్సవమును జూనుటకు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములనుండి వచ్చుచుండిరి. ఈ యుత్సవములలో వాడబడు నీహోత్తలను నివారించుటకు కష్టకర్షకులు ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నారని యొకరు వ్రాసిరి.

దక్షిణభూమిలో రాష్ట్రములలో ఆంధ్రరాష్ట్రముక చిన్న సంస్థానమైయున్నది. ఇటీవలనొకవిద్యాభ్యాసోద్యోగిగారి వాక్కు మొదలైనది. సభయును తత్సంస్థానాధీశుల తమవిద్యా కేయముల విశేషపరిచి:—విద్యావిషయమున మెక్క యాశ యమును నెల్లప్పుడును దృష్టిపథముల నిడుకొనవలయును. పురుషులైన శ్రీమైన్, ఇరువది సంవత్సరములతో విద్యాభ్యసమును ముగియవలయును. కనుక ప్రతిపట్టణమునను, ప్రతిపల్లె యందును నిర్వహించవలసిన ప్రవేశపెట్టవలయును. కార్మికులను నవీనకాశ్రీయపద్ధతులవైతరయారచేయవలయును. ఎట్టి పరిశ్రమలకు సహాయము చేసి విరివి నొందింపవలయునో విద్యాభ్యాసకారి పరిశీలించవలయును.

మహానయలు భవనహయమునను, శ్రేణికరాచార్యుడి మతగురువు పోషణమునకు రెంజాపురమున పూర్వవార ప్రభావక హైందవ మతదీక్షాసంఘము గత మాసమున నేర్పబడుటచేసి. ఈ సంఘము మదరాసు వర్ణాశ్రమధర్మసంస్కార సభవారికి కార్యదర్శియమున తోడ్పడును. సంఘమువారి కిందియుద్దేశములతో పనిచేయుదురు (1) తంజావూరు జిల్లా, ఆంధ్ర మదరాసు రాష్ట్రమునభలతోపాటు వర్ణాశ్రమ సభను జరుపుట (2) వర్ణాశ్రమసభలు, విద్యాధి సభలు ఏర్పరచుట (3) తంజావూరు తిరుచనాపల్లి మదరాసులలో నుండు విద్యాధిలయందు, వర్ణాశ్రమసభముల వ్యాప్తి నొందించుట మున్నగునవి యని న్యాయాధియో పత్రికావిలేజరుడు వ్రాయుచున్నాడు.

కరాచీనుండి వంగదేశపు వైనికులు వచ్చినప్పటినుండి యుక్తవైనికులను గూర్చుట విషయమై చురుకుగా పని జరుగుచున్నది. అనేక మండలములలో పీరితో సంబంధించుచు ఈ విషయమున వైలరు, సురేంద్రనాథ టెన్జీ, డాక్టరు ముల్లిక్కు చక్రవర్తిగా నుపన్యసించుచున్నారు. తత్ఫలిత మత్యుక్తాహారముగనున్నది. వైనికులను చేర్చుటకు మార్చిసెలలో పని మొదలు పెట్టబడెను. కావలసినవారు 1824 గురు. వీరిలో బెంగాలు డబుల్ కంపెనీలోనివారు 228 గురు. ఇప్పటి వరకు 500 రు వైగా తప్పించునకు బంపబడిరి. క్రిందటివారమున చేరినవారిలో కలసి సగము పటాలము పూర్తి అయినది. ఇంతవరకు వైనిక సంఘము స్వకృతి స్వబలాధారమున మాత్రమే పని యొనర్చుచున్నది. ఇప్పుడు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకకాళు నేర్పించి దూరపు మండలములలోగూడ వైనికులను సుమారుచుటకు పనిచేయుచున్నారు. ఫిక్సాలో యిరువు కధికారు లేర్పరచబడిరి. ఈ విషయములో జెనరలు ట్రేనింగ్ గారత్యుక్తాహారముతో పనిచేయుచుండిరి.

- (1) ఆదినుండి, అంతమువరకు విద్య నువితముగ గణపవలయును (2) 5 సం॥ నుండి 18 సం॥ లకు లోబడినవారిందరకు విద్య విప్పించును. ఆమోదింపబడిన యాచారశాలయందు యుక్తముగను తృప్తికరముగను విద్య నందుచుండినని ప్రతి విద్యార్థిని ధృవపత్రము నొసంగు నట్లు చేయుట.
- (3) 14 సం॥ ల వయసుగలవారు పాఠశాలకు నియమితమగు కాలము నందంతను పాఠశాలయందును నట్లును 15 లేక 16 సం॥ ల వయసుగల వారినిగూడ అట్లుండ నాల్గించునట్లును, స్థానిక విద్యాధికారుల కధికారము నిచ్చుట. రెండవ తరగతి విద్యార్థుల విషయమై ఉపయోక్తకార్యముల చరిత్ర, పాఠశాల నియమితకాలమున కొంత తగ్గింప నీయధికారుల కధికారము నిచ్చుట (4) పాఠశాలయందుగాని యితర పనులయందు గాని వారమునకు 48 గంటలకంటె నెక్కువక పనిచేయింపకుండుట (5) యజమానితోగల వంటనే, తాను పాఠశాలకు పోవుచుండినని 18 ఏండ్లకు లోబడిన కార్మికుడు ప్రతివాడును ప్రవవకుండుట (6) బ్రాంకిలకు గృహకృత్యములకు సంబంధించిన విద్యను గూడ ముఖ్యముగ నేర్పుట.

బ్రిటిషుదీవులకు కాఫీ ఎగుమతి గురించి దక్షిణ హిందూ దేశమందున్న వాటికేళ్లరుల సంఘమువారు తమ కష్టముల నివారించుటకు మైసూరు వొరతనమువారిని మైసూరు వాణిజ్యసంఘమువారిద్వారాకోరి, వీనికి మైసూరు వొరతనము వారు హిందూదేశ వాణిజ్యపారిశ్రామికకాళా ప్రభుత్వము వారివద్ద నుండిచ్చిన తంతినకలను ప్రత్యుత్తరముగ నంపిరి. ఆ కలనం దిట్లున్నది:— కొడగు, మైసూరుల చెన్న పురిలో వరుసగ 4000, 4210, 4200 టన్నుల కాఫీ పండినవో పండినదానిలో సగమువంతు దిగుమతి చేయవచ్చును. దీని మొత్త మంతటిలోను సగము 6210 టన్నులు. ఈ మొత్తము నుండి నాకో మాసింపైరువారుపంపిన 1100 టన్నులకు తగ్గించవలెను. వై సంఖ్యలబట్టి స్థానికోపయోగము నిమిత్తము లెక్కలు చూచుకొనవలెను. దీనిని పండిచెట్టు అధికారము కొడగు ఫిష్ట కమిషనురు గారికి కలదు. కొడగు ఫిష్ట కమిషనురుగారు అంగీకరించినట్లు వారు వై కెగుమతిచేయు కాఫీ సరకంతయును విదేశములకు నిరాటంకముగ పోవుటకును, ఎట్టి అభ్యంతరములు కలుగజేయ కూడదని బొంబాయి చెన్న పురి ఓడ సుంకాధికారులకు ఉత్తరువు జేయవలెనని. వై చెప్పిన మొత్తములకే చిట్లు యివ్వబడును.

చిట్టిచిరకు చెన్న పురి వొరతనమువారు ఈరాజధాని యందు విద్యాధి కంఠక పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టిరి:—కళాశాలలో చదివెడు ప్రతివిద్యార్థియు ఆకళాశాలోపాధ్యాయులలో కొకరి పరిశీలనము క్రిందనుంచబడును. ఈఉద్యోగస్థుడు ఈవిద్యార్థికి ప్రత్యేకోపాధ్యాయుడుగ పరిగణింపబడును. ఉపాధ్యాయుడు సామాన్యముగ ఓరై నంతవరకు ఏదేని యొక విషయమును బోధించుప్రధానపండితుడో సహాయ పండితుడో యొందుండవలెను. తన స్వాగతమునున్న విద్యార్థులందరిని ఆయా ఉపాధ్యాయుడు గ్రాక్షతో చూడవలయును. వారికి వలయువాని నన్నీటిని అరయుచు వాని అభివృద్ధి పోషించవలెను. అరమరిక లేకుండ విద్యార్థులతో ఉపాధ్యాయులు ప్రతివిషయమును చర్చించి వారి పురోవృద్ధికి దుగ్ధద్రవ్యముగనుండునలెను. వారమున కొకసారి విద్యార్థులు తమ ఉపాధ్యాయులతో

స్వేచ్ఛగ మెలగి తమకు కావలసిన విషయములను తెలిసికొని గ్రహించుటకు వారు అనకాళి విషయమలెను. ఈ ప్రకారము సంపాదించిన జ్ఞానము, లోకానుభవము కళాశాలాధికారులకు అత్యంతోపకారిగ నుండగలదు. ఏలన:— కళాశాలాధికారులు తమ తాజేవారులకు ఉపాధ్యాయులతో కలసిమెలసి ముచ్చటించుచు ప్రతి విద్యార్థి పురోవృద్ధిని, వాని వాంఛలను స్వయముగ గ్రహించ గలుగుదురు. తేనివో ఇట్టిది అపాధ్యము.

ఇటీవల నిరువురు వైనికులు విద్యోగియనుండి, పోర్టుని మత్తునకు పోవుచుండిరి. వైలలో చుట్టకాల్పుకొనువారలక, ఏర్పరుపబడిన బండ్లన్నియు శ్రీలయయందు యుండెనట కొందరచేతులయందు సేగరెట్టుండెను. ఇంకను నన్నీ స్పసింపబడలేదు. ప్రక్కనుండి పోవుచుండిన పురుషులజూడ వీరిలో నెక్కుండ్రకు చిరునగ పుష్పముయ్యెను. ఈస్థితి కాలానుగుణముగ నున్నది. ప్రమాదకరమగునది.

విదేశకార్యాలయములో పనిచేయుచుండిన శ్రీలకు పలహారాంతరమున చుట్టకాల్పుకొనుట కనుమతిగలదు. కాని యిట్టి యనుమతిలేని వొంతనమువారి యితర డిపార్టుమెంటులలో శ్రీలు చుట్టలు గాల్పుచుండ జూచి చూడనట్లుగొనుచున్నాడు. ఫ్యాన్సీలు మున్నగు ఫలములయందు గూడ నిట్లే జరుగుచున్నది.

యుద్ధమునకు పూర్వమున చుట్టకాల్పు నలవాటు గల శ్రీలు విలముగ చుట్టలు గాల్పుచుండెడివారు. ఈపోషవారమునాడు 20 చుట్టల చెచ్చిన ముందు పోషవారమున కొకటి రెండు మిగులుట కలదు. ఇప్పుడన్నవో వారమునకు సునా యాసముగ నొకటి రెండు వందలు తలపేయు శ్రీలున్నారు. అచ్చటచ్చట యంతకుమిచ్చిన శక్తి సామర్థ్యములు గల నాపేములు లేకపోలేదు. విధివిధానము లేక సేగరెట్టుకాల్పు నందువలన చాలమందిబాలురు గార్యచరణకు పనికిరాకయుండినది 1914 నుండున నొక డాక్టర్ నెను. యుద్ధకారణమున జనించిన చెడుగులయం దీనిచెట్టు ఉభ్యాయ మొకటి యని ఈ డాక్టరు అభిప్రాయపడుచున్నాడు.

యుద్ధమునకు పూర్వము ఈ దుర్భాగసకారణమున చూపుకొనునుండి బాధ పడుచుండిన శ్రీలు నేరు ఇప్పుడిట్టి చారణకు లున్నారు.

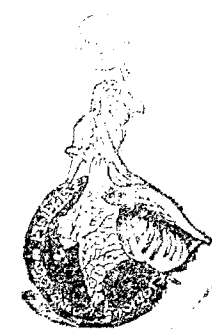
ప్రస్తుతము యుద్ధమునందు గాన కరువులవిషయమై కడు శ్రద్ధగ నుండవలయును. బలగంతులగు కరువు లుద్ధమందుట వర్తమానమున కంత్యమై యున్నది. పొగాకు నుపయోగించి నందుకు ఫలితముగ బలహీనమగు కరువులు జనించునట్లున్నది.

ఈ దుర్భాగకు టంకొక ముప్పవ గొనివచ్చుచున్నది. యంతకాలల యుద్ధపరికరములగుండు పనిచేయు శ్రీలు విశేషముగ సేగరెట్టు కాల్పుచుండురు. యంత్రాలయములలోనికి అగ్రపుల్లులు మున్నగునవి గొనిరాకూడదని కాసన మొనరింపబడెను. పురుషులలో చాలమంది యీ కాసనానుసారము నడచుకొనిరి గాని శ్రీలు మాత్రము చాల కిశల నందిరి. సుమారు 150 పోషులు మూడువారములలో జరిమానాలక్రింద పీరివలన వసూలైనది. చాలమందికి కారాగారవాసము ప్రాప్తించెను.

శ్రీలలో నేడేని “వెట్టి” పుట్టిన యని యొకతరగతి శ్రీలయందు మార్పు మార్పించి యుండును గాని సేగరెట్టు “వెట్టి” అన్న తరగతులవారిని భేదపరచుకొనినది. మితముగ వాడిన సేగరెట్టునం దేకోపము లేదు. మురగొనిన విషమిండును. పనియంతయు ప్రవతనవార నొకటి రెండు సేగరెట్టు కాల్పు శ్రీలు మితముగ నుండిన ఏమియనవలసిన పనిలేకు గాని నిద్రలేచినది లగాయకు నిద్రించునకు చుట్టకాల్పుచు నుండునువల ప్రభుకబాలయని చుట్టకాల్పుకొన గన్నియో విషపులకు తలమెప్పి శ్రీలుండ, చేయునదేమి? కృతచారము ప్రతిమించి రాగమున పడినవని భావించవలయును.

AMRUTANJAN

సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది. తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింట నుండదగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. ఆంధ్రులౌంజనము దీనిలో మనరాసు.

THE GREAT WAR

Parliament's Banquet to General Smuts

Speech on the Future of the Commonwealth

RUSSIA'S COALITION GOVERNMENT WITH WORKMEN'S REPRESENTATIVES

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

Parliament's Banquet to General Smuts. The Future Problem of the Empire.

LONDON, May 16. General Smuts was the guest of the Houses of Lords and Commons at a banquet in the Royal Gallery of the House of Lords last night. Viscount French presided.

General Smuts said "that spirit of comradeship on the battlefields of Europe would be more powerful, than any instrument of Government they could invent. Our Commonwealth would go to pieces, if its worldwide communications were not maintained. Germany during the last thirty years, had settled everywhere on those communications, and the day would have come when the Empire would have been jeopardised, by the cutting of communications, but now the world outside Europe has been cleared of the enemy, and we had been almost providentially brought to a position in which we could consider future problem as a whole. He hoped that when the time for settlement came, we should remember not merely Central Europe, but the whole British Empire. He did not wish the Empire to have fought in vain.

The Hereditary Kingship.

We are not fighting for material gain, nor for territory, but for future security. But the difficult question of future constitutional relations and readjustment within the Empire remained. We are not an Empire in the German sense, but a system of nations almost sovereign, almost independent; rather a Commonwealth than an Empire, and its future government was an entirely new problem. The system in the United States would not work and we did not want to standardize the nations of the Empire. Only the solution was supplied by our traditions of freedom and self-government. There were two potent factors on which we must rely, firstly the hereditary Kingship. You cannot make a Republic of this country or of the British Commonwealth of nations because you would have to elect a President, not merely here, but everywhere in the Empire; in India and the Dominions and here you are confronted by an absolutely insoluble problem. Let us be thankful for our mercies. We have a "Kingship" which is really not very different from an hereditary republic. I should not be surprised if the time came when Royal Princes, instead of getting consorts from the princelings of Europe will seek consorts in the outlying portions of the Empire. (Laughter and cheers).

Lay Down a Common Policy.

After commenting on the present system of Imperial Conferences as not completely successful, General Smuts suggested convening the most important Rulers of the Empire once yearly to lay down a common policy.

Diplomatic success was not underrated in the Dominions and if our foreign policy were going to rest on the whole Empire, it must be simpler and more intelligible. Nobody would dispute the supremacy of the Imperial Parliament which would be always the senior partner. It might be said that an hereditary "Kingship" and a Common Council at the head of affairs would not be sufficient to keep the whole system together, but he disagreed with that. (cheers).

If we were true to our traditions, we should exercise a far greater and more beneficent influence upon the history of mankind than ever. It would depend largely upon us whether in the present struggle this great prize were achieved, or whether the world were again plunged into disaster. The prize was in our grasp, if we had strength of soul to see the thing through without fighting.

The King at Liverpool.

Mr. Brodie Congratulated.

LONDON, May 16. While at Liverpool, King George congratulated Mr. John Brodie, City Engineer, on organising the munitions works, and said that he remembered with pleasure, Mr. Brodie's work in the laying out of New Delhi.

The Loss of Mails.

An Official Announcement.

LONDON, May 16. The Postmaster-General notifies that correspondence for the Egyptian forces which reached London for despatch on April 27th, 28th, and 29th, also parcels from Australia, India, the Far East, Egypt, Malta and Gibraltar were lost at sea through enemy action. The date in this case is not given. No letter mails from Australia etc., were lost.

RUSSIA.

The Suggested Coalition Government. Workmen's and Soldiers' Delegates' Policy. Utopian Appeal to German Socialists.

LONDON, May 16. PETROGRAD: The executive of the Workmen's and Soldiers' Delegates, is considering the question of taking

part in the Government on the following conditions:—An active foreign policy openly aiming at a General Peace as soon as possible, without annexations or indemnities on the basis of the right of nations to work out their own destinies; complete democratisation of the army and the reinforcement of Russia's military strength for the defence of Russian liberty.

Appeal to German and Austrian Socialists.

The Delegates have issued an appeal to Austrian and German Socialists not to permit their Governments to take advantage of the present situation in Russia and to concentrate more troops against the British and French with the idea of crushing Russia later.

Workmen's Representatives to Participate.

In Coalition Government.

LONDON, May 16. PETROGRAD:—A meeting of the Executive Committee of Workmen's and soldiers' delegates, resolved by forty-one votes to nine, to participate in the Coalition Ministry. There were two abstentions.

GERMANY.

German War Aims.

Chancellor Declines to State Them.

LONDON, May 16. A wireless Berlin communique says:—Her von Bethmann-Hollweg in the Reichstag, replying to interpellations, declined to state the German programme and War aims at the moment on the ground that to do so would not serve the interests of the country.

BRITISH FRONT.

Four Strong Attacks Defeated.

The Fighting Described.

LONDON, May 16. A despatch from Field-Marshal Sir Douglas Haig says that further details of the fighting this morning show that the enemy deliberately attempted by four strong concerted attacks, powerfully supported by artillery, to drive us out of Bullecourt and the section of the Hindenburg Line eastward of the village. The first attack gained a temporary foothold in our trenches on the right flank of the position on the Hindenburg Line, but our counter-attack immediately ejected the enemy, who left 250 killed and wounded. Our artillery dispersed a simultaneous attack on the left flank, and repulsed a third attack in the north-eastern corner of Bullecourt. The fourth attack was delivered from the south and south-east, and drove back our posts at the western portion of the village for a hundred yards. The enemy's losses were heavy.

The cannonading was heavy. On the Scarpe two enemy aeroplanes were brought down, and another driven down. Two of ours are missing.

Indian Telegrams.

[FROM OUR OWN CORRESPONDENT.]

[BY WIRE.]

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 16. The following telegram, dated the 16th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British have renewed their attacks east of Arras capturing the whole of the village Roeux which had been the scene of much desperate fighting during the operations of last month, and also occupying greater part of Bullecourt which the enemy had defended with great determination and which forms part of Hindenburg line.

The French advanced east of Oragnue.

The Allies exclusively hold the strategic initiative delivering carefully conceived and prepared attacks on wide fronts and at intervals necessary for new concentration of material conducting detailed operations to strengthen their new lines. The Germans attempt no large offensive but launch strong counter-attacks in the hope of recovering lost ground and this defensive varied by local counter-attacks is necessarily more costly than wide fronted offensive when the latter is served by greatly superior artillery.

The German plan of holding the first line lightly has had to be abandoned and the allies have been able to bring the enemy to a decisive action in circumstances chosen by themselves.

TELEGRAMS.

Nothing important is reported from the Italian or Russian fronts.

The enemy attacked the British 3 miles southwest of Doiran-Salonika front and gained a footing in the outpost but were immediately driven out.

The French carried a position west of the River Vardar.

The Russian forces in Mesopotamia have under pressure from the Turks withdrawn to the left bank of the Diale.

The British Naval forces bombarded Zeebrugge, Naval aircraft co-operating with the naval forces also destroyed a Zeppelin in the North Sea.

The Russian War Minister M. Gutchkoff, has resigned being dissatisfied with the conditions under which he holds authority in relation to the army and navy.

The Russian Foreign Minister, M. Milinkoff when asked by the conference of delegates from the front what the Allies thought of the Russian revolution replied:—At first they were glad but were concerned about the fall of discipline in the army and are beginning to fear the desire for peace may gain the upper hand. "I declare not a single Russian party entertains the idea of a separate peace."

The socialist Kernsky, Minister of Justice said "There is no such thing as Russian front, there is only one General Allied front."

Conference on Agricultural Education.

Proposed Constituent Members.

SIMLA, May 16.

The following gentlemen have been invited to take part in the Conference on Agricultural Education which is proposed to hold at Simla on Monday the 18th June and over which the Hon'ble Sir Claude Hill, K. C. S. I. will preside:—The Hon Mr. R. A. Mant, Secretary to the Government of India, Department of Revenue and Agriculture; Mr. S. Mackenna, Agricultural Adviser to the Government of India; the Hon'ble Mr. T. G. Slyme; Mr. M. Leake, Principal Agricultural College, Calcutta; the Hon'ble Mr. C. A. H. Townsend, Director of Agriculture, Punjab; Sir G. Chitnavis, Nagpore; Mr. D. R. Sethi, Deputy Director of Agriculture, Bihar and Orissa; Dr. H. H. Mann, Principal, Agricultural College, Poona; Mr. R. N. Wood, Principal, Agricultural College, Coimbatore; the Hon'ble Mr. H. Sharp, Educational Commissioner, Government of India; Mr. C. W. Waddington; Hon'ble Mr. Srinivasa Sastri, Madras; the Hon'ble Mr. Rawa; Sir Rampal Singh of Korri, Sudanti; the Hon'ble Sir Pattani of Bhavnagar; Rai Bahadur Lala Ganga Ram of Lahore; the Hon'ble Mr. Bhupendra Nath Basu, Calcutta; and Mr. S. Higginbotham, Allahabad.

Board of Scientific Advice.

Monday's Proceedings.

ALLAHABAD, May 16.

The "Pioneer" understands that at a meeting of the Board of Scientific Advice held at Simla on Monday arrangements were made for co-operation with the Nation's Munitions Board and also for dealing with the enquiries relating to Indian products or economic problems emanating from the Advisory Council of the Committee of the Privy Council entrusted with the carrying out of the Imperial Government's scheme for the organisation and development of scientific and industrial research.

CALCUTTA.

The Indian War Loan.

CALCUTTA, May 16.

Applications for the War Loan now amount to Rs. 19,89,15,600. Details are as under:—

	Rs.
Bombay	7,29,91,400
Bengal	6,29,40,000
The Punjab	1,58,28,100
The United Provinces	1,56,94,900
Madras	1,05,63,400
Burma	82,22,700
Minor Administrations	57,64,100
Central Provinces	36,34,400
Bihar and Orissa	26,65,600
Assam	6,11,000

SOUTH INDIA.

The Madras Tutorial System.

Its Practical Application.

OOTACAMUND, May 16.

The Madras Government Order, introducing at length a tutorial system in this Presidency gives the general lines as follows:—Each student of a college will be assigned to a member of the staff who will be regarded as his tutor. The tutor should, where possible, be the Professor or Assistant Professor of the principal subject of the student's course. He will be expected to see each individual student under his tutelage periodically, so as to have an opportunity of discussing with him matters affecting his general welfare and the progress of his studies. He should also arrange a time on some fixed day in each week at which students assigned to him will be at liberty to consult him on any point on which they desire advice. The information and insight thus acquired will be of great assistance to the Principals of Colleges, who by regular consultations with the tutors will be enabled to acquire a personal knowledge of the progress, activities, and needs of individual students which would otherwise be impossible.

TELEGRAMS.

Waltair Selection Committee.

OOTACAMUND, May 16.
The Government have constituted at Waltair a Selection Committee, comprising Mr. Vernon as President and the following non-officials as members:—Messrs. Beddington, R. M. Manfield and J. W. Maiden.

MYSORE.

Defence Force.

Bangalore Exemption Tribunal.

BANGALORE, May 16.
The Exemption Tribunal for the Mysore Province, presided over by Major St. T. G. Tucker, First Assistant Resident, will sit at the Residency on Friday the 18th instant. Lieutenant-Colonel P. A. Barton of the Bangalore Volunteers will represent the military authorities and Mr. P. J. Bowring, Deputy Commissioner in the Mysore Service, Mr. Shirley Tremearne, late Editor of "Capital," and a planting gentleman will sit in turn as non-official representative.

Coffee Export to United Kingdom.

Government of India's Concession.

BANGALORE, May 16.
It will be remembered that a deputation of the United Planters Association of Southern India waited on the Committee of the Mysore Chamber of Commerce and requested the Chamber to represent to the Government the difficulties of coffee planters regarding the result of the Government restriction on coffee export to the United Kingdom. In reply to the Chamber's representation, the Chamber has now received from the Government of His Highness the Maharaja of Mysore a copy of the telegram dated the 12th May from the Government of India Department of Commerce and Industry, Simla, to the effect that the Home Government have agreed to allow importation of half the coffee crop on the basis of a total crop of 1,400 tons. Madras; 4,210 tons, Coorg; 4,200 tons Mysore; half of which is 2,100 tons. From this amount the 1,200 tons shipped by the "Clan Macintyre" has to be deducted. Local allotments are to be calculated from the above figures and its distribution is left to the Chief Commissioner of Coorg. The Customs authorities of Madras and Bombay have been instructed to allow out consignments as certified by the Chief Commissioner. Certificates will only be issued to the limit about indicated.

PUNJAB.

Lahore Malicious Prosecution Case.

Liptons Company Acquitted.

LAHORE, May 16.
Mr. Jaswant Rai, Senior Subordinate Judge, in the course of his judgment in the case in which Shaikh Abdul Shakoor sued Messrs. Lipton and Company for alleged malicious prosecution claiming damages for Rs. 17,000, reviewed the circumstances connected with the case out of which the present one arose. After an extended reference to Messrs. Liptons' method of code marks on the tea tins, the Judge said that in the former case the Magistrate acquitted the accused on two grounds:—(1) The label was not proved to be false (2) But even if it was false, it did not convey any impression as regards the quality or nature of the tea and so did not come within the purview of section 487, I. P. C. The broad point remains that all that the plaintiff had done was to have affixed a label which the defendants earnestly believed to be false. The defendants further believed that the plaintiff was selling tea received in October 1914 as tea received in January 1915. They knew as laymen that this was morally wrong; this was a fraud on the public. They thought that the law must provide a remedy for this. They also thought as shrewd business men that the business would suffer if the plaintiff understood their tea by resorting to such tactics. They applied to their solicitors for the quickest remedy. The solicitors consulted the advocates at Lahore, who after discussing the facts with the defendants' agents at Lahore, and after some correspondence, were probably of the same opinion as that held by the Magistrate in the earlier stages of the case; "viz." that the false label itself gave false notice of quality. This eventually turned out to be an erroneous view of the law. It is clear, therefore, that there was no absence of reasonable and probable cause. The defendants stated the facts as they honestly believed them. They made due enquiries. Their agent, Lajpat Ram, reported to them against the plaintiff. They did not rashly act upon that. They asked him to get some tins from the plaintiff's shop and send them to Calcutta for examination. They examined them and found them according to the system which they knew prevailed among them, to have been despatched in October. They were quite sure of the fact and as to the law they took to the best legal adviser. Liptons is a well known firm. They must naturally be jealous of their reputation. The motive to bring up this prosecution was self-defence, to protect their business and good name rather than to harass the plaintiff or to induce him by means of this undue pressure to sell tea at their rates. I doubt very much if one customer more or less would have mattered much to them or effected seriously their enormous business; and how did it affect their pocket if the plaintiff sold a few cases left with him cheap as they had already received the price for them? One should not thrust forcibly indirect motives into acts which can be easily explained by plain direct motives. I find then that the prosecution was not malicious. If I had found the first issue in the plaintiff's favour I would have awarded them Rs. 5,000 by way of damages. But as I have found the defendants' prosecution was "bona fide" and, not malicious, not without reasonable and probable cause, I dismiss the plaintiff's claim. But, considering all the facts, I would order that the parties should bear their own costs in the suit.

CENTRAL PROVINCES

A Case of Cheating.

NAGPUR, May 16.
One Amrit Sheoram, a clerk of Messrs. Ralli Brothers, was convicted and sentenced to three years' rigorous imprisonment on a charge of cheating them in weighing cotton in conjunction with one Marati, a broker, who was also convicted and sentenced to one year's rigorous imprisonment.

The Weather.

The weather has been unusual and monsoonish for the last few days, raining and cool breeze blowing.

BRIEF TELEGRAMS.

The Bombay Chamber of Commerce have elected Mr. Malcolm N. Hogg of Messrs. Forbes Campbell and Company to serve as the representative of the Chamber on the Legislative Council of the Governor-General in the place of Mr. J. S. Wardlaw Milne resigned.

Mr. S. W. Cocks, I. C. S., Director of Public Instruction Burma, has been appointed a member of the Provincial Committee formed in connection with the proposed visit of the Indian Industrial Commission to Burma in succession to Mr. J. G. Covernton C. I. E., who has left the province.

Latest Telegrams.

[Reuter.]

LATER.—Speaking in the Reichstag, Count von Bethmann-Hollweg affirmed that there was no difference with Germany's Allies regarding peace. The question was perfectly understood, and passionate interest was taken in German aims, but the only guiding line for the Chancellor was the early and satisfactory conclusion of the war. He could say nothing beyond that. He denounced Socialist talk a revolution. The nation was firmly arrayed round the Kaiser whom it trusted and who trusted it. Bethmann-Hollweg referred to the unparalleled battles which had been raging for the past month on the west front, and said that even to-day the British and French showed no readiness for peace. The most recent utterance from London said that the aims announced two years ago had not been altered. The Chancellor rejected the idea of arriving at peace by announcing Germany's willingness to renounce her successes and equally declined to set forth a programme of conquest. The latter would help as little as the former, to win victory and end the war. "If Russia is wishful to stop further bloodshed," he said, "if she renounces conquest, and if she wants peace with us, we will quest, and not disturb permanent relation in future, nor obstruct her by antagonistic demands." He believed that a mutual understanding could be attained which would exclude oppression and would leave no sting. Germany's military position was better than ever. "The enemy in the west is unable to break through, and the deeds of U-boat men speak for themselves. Even neutrals will recognise that we are approaching a satisfactory finish, when it will be possible to negotiate our war aims. I am in full harmony regarding our war aims with the Supreme Army Command."

(ASSOCIATED PRESS.)

The Willingdon Technical School.

BOMBAY, May 17.
The Willingdon Technical School for disabled India soldiers which was formally opened on Wednesday evening by H. E. Lord Willingdon, owes its existence to the zeal and efforts of H. E. Lady Willingdon on behalf of Indian soldiers. After return from the front Indian soldiers who were unfortunate enough to lose their limbs were fitted with artificial ones, but when they went home they could not use the artificial limbs as long practice is necessary before artificial limbs can be used with ease. The institution will teach disabled soldiers how to use their artificial limbs and teach them a trade for earning a livelihood without being an encumbrance to their families. Classes have been opened for imparting instruction in tailoring, knitting, carpentry, dyeing etc., each being in charge of a competent instructor. Instruction will also be given in agriculture and poultry farming. Soldiers will be taught such trades as may suit their taste and environment. At present 75 men have been admitted. They are Gurkhas Pathans, Punjabis and Madrasis. Seven of them have lost both legs but are able to walk freely with artificial limbs. Seven have joined tailoring class and two knitting. Three have joined dyeing department and four carpenters class. No work has yet been allotted to others. The Braganza Hall where the institution has been located was the palatial residence of Sir Jacob Sassoon with extensive grounds and is now placed at the disposal of the authorities free of rent. It has a capacity for accommodating 200 soldiers under healthy and cheerful surroundings.

I. M. S. Officers and Allowances.

SIMLA, May 17.
The Government of India with the approval of the Right Hon'ble the Secretary of State for India have decided that the following revised rules govern the pay and allowances to be drawn by officers of the Indian Medical Service during the period of the present war and with effect from the date of its commencement:—(a) An officer of 2 years' service but of less than 7 years' service without a permanent appointment, civil or military whether serving in India or overseas or an officer of under 2 years' service who when ordered on service is in officiating charge of a regiment, while on active service and on his return to India will draw the minimum rate of staff pay referred to in paragraph 114 Army Regulations, Volume I, unless appointed in the meantime to the charge carrying a higher rate of staff pay (b) An officer of less than 2 years' service who was without

an appointment when ordered on active service from India but has since been appointed to duty carrying the minimum staff pay of Rs. 100 will continue to receive this rate together with the grade pay in lieu of unemployed pay if he is subsequently transferred to an appointment carrying no staff pay whether in India or overseas (c) An officer withdrawn from an officiating civil appointment after having held a permanent regimental appointment and losing his lieu thereon will receive the substantive pay of an officer of his standing in permanent medical charge of a regiment, vide Army Regulations, India, Volume I, paragraph 2 (d) An officer who was transferred from duty in the civil department without having permanent medical charge of a regiment and who has seven years' service and an officer of seven years' service who was in military employment at the commencement of the war will draw the substantive pay of an officer of his standing in permanent medical charge of a regiment.

Weather Report

SIMLA, May 17.
The effect of disturbance in North West India is confined to hill stations. Rainfall has been fairly general in the Central Provinces and Madras Deccan and local in Central India west and in South Hyderabad. A few falls also occurred in west United Provinces and North Madras Coast. The chief amounts are Simla 2 inches, Amritsar 3½, Hoosangabad and Hyderabad Deccan 1 and Cuddapah 2.

FORECAST: Diminution of rainfall in the central parts of the country.

'A Letter to the People of India'

BY

Mr. Lionel Curtis.

A very interesting book which must be read by all people interested in Indian Politics. Mr. Curtis is for self-government for India and how he arrives at this startling conclusion is beautifully set forth in this book. A scheme for an Imperial Parliament of the Empire in which India will also be an equal partner is also sketched.

Price including V P charges As 0-12-0.
For copies apply to

Manager,

"ANDHRA PATRIKA"

POST BOX NO 212

MADRAS E

విన్నోదకరమగు తెలుగు నవలలు
లిలా లేకి మరెంద్రనగరమున. ఇందు శ్రీలక్ష్మి మనస్తత్వ

ర్యము చాటివ్వబడినది. య. 1.0.0
యశోధర. ఇందోక యాడుది తనమగనివైగల యనురా

గమునై పడరానిపాటి. యున్న లక్ష్మికిదేవుడు 0.12-0
మనోరమ. మగడు పేటి కేసి రాతనున్న జిక్కుకోనతని

సామర్థ్యము బడి విడిపించి, శ్రీల. చెండ్లచేయును 0.10.0
జగ దేవరంధ్ర. అన్నకై పడం నిపాటుబడి యున్న లక్ష్మి

లికి దేవు సామర్థ్యము కథ. అ 0.10.0
సహనోదర వాంఛ. తమ్ముడు బుద్ధితేక కలహించినను

అన్న సహింపవలయు ననుటకు, శోధించును అ 0.4-0
అల్లూ రాబ్బలమున కోర్కెనికోడండ్ర ప్రలాపము.

అల్లూ కోడండ్రను బాధించు విషములుగలది అ. 0.2-0
మిత్రద్రోహము. అపవృత్తుడగు మిత్రునివై నింద మోపి

కడకు తాను జిక్కుకోన్న వానిని గురించిన నవల 0.8-0
వలయువారు. కణ్ణా బుక్ డిపో.,

6, వేంకటేశమిశ్ర వీధి, సామలకూరు పేట, సుందరాన్
ఇదియే గాక యితరనవలలు కథలు పంపుదనినను పంపుదుము

తిరునల్వేలి సమాచారము.

శ్రీమత్సరవహన్ రామానుజాచార్యుల వారిచే తొలు

దొలుత నేర్పరు పబడిన 74వ సింహాస

నాధిపతులలో నొకరగు బెంగళూరు శ్రీ ఆల్ఫ్రెండ్లవల్లి

గోవిందాచార్యస్వామిగారి యాజమాన్యముక్రింద నిజీలవ తిరు

నల్వేలియందు శ్రీ వైష్ణవసభ జరిగెను. నిమ్మజాత్యుద్ధరణ

సంఘము నొకదాని స్థాపించు నీసభయందు నిశ్చయింపబడెను

కె. నారాయణదాసు మున్నగువారు కంబరామాయాశోపన్యా

సము సెనగి ప్రజల రంజింప చేసిరి. జూలైలహోమన

రిత్యైదు జడ్డి ఎ. క్రిష్ణఅయ్యంగారు భారతీయ శ్రీలనుగూర్చి

యవస్థనించెరి.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

కోడి రామమూర్తి నాయకుగారు కొండలు పొరుల యాహ్వనము సంగీకరించి ఈనెల 13-వ తేదీన దుగ్గిరాలకు పోయిరి. పొరులు పురమును బాగుగా సలంకరించి నాయకుగారికి స్వాగత వర్షించిరి. నాటిసాయంకాలము కృష్ణపర్వమి దెల్లా ఇంజనీరు ఆరోగ్యస్వామి మొదలగు అధ్యక్షులే క్రింద సభ జరిగెను. కొందఱాభావము కొందఱాంధ్రభావము నాయకుగారిని గొనియాడుచు సుపర్యసించిరి. నాయకుగారు దేహోరోగము దేహపరిశ్రమ మున్నగు విషయములనుగూర్చి యుపదేశించిరి. మా. నరసింహమనాయకుగారు శిల్పశాస్త్రము గూర్చి యుపదేశించిరి. సభాసంతకము రామమూర్తి నాయకుగారు పురమందలి పుస్తకభాండాగారమును జూచి దాని కొజ కొకటినువా నిచ్చెదనని వాగ్దానము చేసిరి.

ఈనెల 14 వ తేదీ తెనాలినుండి ఒక విలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. నాలుగు దినముల నుండియు ఇచ్చట ప్రాసెస్ రామమూర్తి నాయకుగారి యధ్యక్ష ప్రదర్శనములు జరుగుచున్నవి. నాయకుగారి వ్యామామవిద్యా రహస్యోపన్యాసములు వినుటకై యనేకసభలు సమావేశమగుచున్నవి. నిన్న హైస్కూలులో విద్యార్థులపక్షమున సమావేశమయినసభలో వారికి బహుమానము చేయబడినది.

రాజమహేంద్రవరమునం దిదివఱకు రెండు సెకండరీ పాఠశాలలుండినవియు, మునిసిపలు పాఠశాలనుగూడ సెకండరీపాఠశాలగా చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము చేసిరియు, జూలై నెలలోగా క్రొత్తపాఠశాల నేర్పఱచెదరనియు, సబ్ సెక్రటరీగారు ప్రధానోపాధ్యాయుని ముందు నియమింపవలయుననియు ఒకవిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

బాపట్లలోని భావనారాయణస్వామి దేవాలయ ఉత్సవ సమయమునందు కొందఱు దేవుని దర్శనము గలుగకుండ అడ్డుముండి ఊరిలోని గౌరవవంతులను, సామాన్య జనులను బాధపెట్టుచుండి రనియు, దేవాలయ విచారకులను ప్రభుత్వమువారును వీరిని గురించి విచారింపవలెననియు, భాపట్లనుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఈనెల 28-వ తేదీ సాయంత్రము, రేపల్లె పురమున, గుంటూరు మండల గ్రంథాలయ సభ జరుగును. కాన గుంటూరు మండలమందలి ప్రతి గ్రంథాలయ సంఘమువారును తమ గ్రంథాలయముల పక్షమున నీ సభకు ప్రతినిధులను పంపవలయుననియు ఆప్రతినిధుల బాధితాలు సన్మానసంఘకార్యదర్శులకు ఈనెల 22 తేదీలోగ వేరవలెననియు సభాకార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

తాడోకపురమునందలి యువజన సంఘపు వార్షికోత్సవము గన్నవరము చేరి ఇన్స్పెక్టరు వెంపటి కృష్ణబ్రహ్మంబి. ఏ. ఎల్. టి. గారి అధ్యక్షతక్రింద ఈనెల 6 వ తేదీన జరిగెను. చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశములనుండి యనేకులు వచ్చిరి. కార్యక్రమములలోని విషయములన్నియు సక్రమముగా జరిగినవెనుకను అధ్యక్షులు బువ్వసించి తాము ఈ సంఘమునకు పోషకులుగా నుందుమని తెలిపిరి.

ఈనెల 10-వ తేదీన వాయలూడు తాలూకా తహసీలు దారుగారి మూలమున మదనపల్లి తాలూకాలోయ అధ్యక్షులగు నెమలి పట్టాభిరామరావు గారి ఆధిపత్యముక్రింద వాయలూడునందు యుద్ధమునంద జరిగినది. రాజప్రతినిధిగారి క్షేష్టపుత్రుని చురణమును గూర్చియు, యుద్ధమున సహాయమును గూర్చియు తీర్మానము లామోదింపబడెను. యుద్ధమునవిషయమున అధ్యక్షులు మాన్దదర్శకులై 1000 ల ను, మరొకందరు 4875-12-0 లను యుద్ధమునందు క్రింద నిచ్చిరి.

అగ్నిప్రమాదము. ఈనెల 11వ తేదీ మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు బెజవాడయందు గవర్నరుపేటలో పాపట్ల పూర్వయ్యగారి ఇంటికి సమీపమున 60 పూరియింట్లు అగ్నిహోత్రుని కామాలి యయ్యెననియు, మధ్యాహ్నము 3 గంటల వఱకు అగ్నిచేలరేగి యుండెననియు, ఇంట్లుకాలుట అంతయు నిననెనుక మునిసిపలు నూపర్వైచువచ్చి కాలమున్న ఇంట్లను ఒకగడ్డివామిని చల్లార్చిరినియు 5 నెలల ఈడుగల ఒకచంటి బిడ్డ అగ్నిహోత్రమున దహనమయ్యెనని తెలియుచున్నదనియు తాడేపల్లి నూర్య నారాయణమూర్తి, మునిసిపలు చైర్మన్ గారు కొంతభవము వ్యయపఱచి 800 మంది అగ్నిబాధితులకు ఆరంభక సత్రములో నన్నదానము చేసిరినియు ఒక విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ఒక విలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- కృష్ణాజిల్లా కయికలూరుతాలూకా వడాలి జగన్నాథ దేవస్థానమునందు, కైకలూరు స్టేషన్లో మేజిస్ట్రేటుగారుగల వక్రలంక లక్ష్మీనరసింహమగారి యాజమాన్యముక్రిందట జరుపబడిన మహాసభయందు సంగీతసాహిత్యమండితులగు విడవల్లి పార్వతీశముగారికి సువర్ణపతకమును యోగ్యతాపత్రము నొసంగబడెను. వడాలిశ్రీశ్రీమహాశక్త్యమును నామాంతరముగల జగన్నాథీయచరిత్ర సారసంగ్రహమున వచనకావ్యమును, సలక్షణముగ వ్రాసిపంపిన ద్రోణరాజు శేషగిరిరావుగారి ధర్మపత్నియగు లక్ష్మీదామయ్యగారికి 'కవయిత్రి' యను బిరుద మొసంగబడుటయేగాక ఆగ్రంథమును కీర్తికాలంబున ముద్రింపించి, ప్రచురింపించెదమని, దేవస్థానపు మానేజరుగారు వాగ్దానమొసంగిరి.

బందరునందు శుభకార్యాలందు కైశ్య విద్యానిధికి గాను వైశ్యులు చదివించిన విరాళములు. తమన రామకృష్ణయ్య గారు 25 రూ॥లును; డా. సూర్యప్రకాశలింగము గారు 16 1/2 లును; నంబూరి వేంకట సుబ్బారావుగారు 10 రూ॥లును; లిం. వరద రాఘవయ్యగారు 8 రూ॥లును; బందా శేషయ్య, పు. సుబ్బారావు, ఉ. నారాయణరావు, మా. బ్రహ్మయ్య, ఆ. నారాయణమూర్తి, సం. సుబ్బారావు, మా. రామమూర్తి, కం. రామకృష్ణయ్యగారు చెరి 5 రూ॥లును; పా. రామమూర్తి, కం. బాపనయ్య, పా. రంగారావు, కా. త్రిశూలపాణిగారు చెర్చి 4 రూ॥లును; పా. పిచ్చయ్య, మా. సుబ్బారాయడు, తిం. శేషవతారం, తా. నరసింహమగారు చెరి 3 రూ॥లును; పు. శరదేశయ్య, మా. శేషవతారం, నా. వేంకటరత్నం, కం. రామయ్య, తి. నరసయ్య నే. రామానుజయ్య, సా. కృష్ణకాశ్రీ, కం. బాప

నయ్య, మా. సుబ్బారావు గారు చెరి 2 రూ॥లును. కం. నాగభూషణం, తు. మొగ్గయ్య, ఆ. శోభనాద్రి, సం. నాగయ్య, కొ. శోభనాద్రి, వె. సీతారామయ్య, ప. సుబ్బారావు, బి. సుబ్బారావు, తే. సీతారామయ్య, కొ. వీరస్వామి, తు. నరసయ్య, చ. గోపాలకృష్ణయ్య, కా. లక్ష్మీనారాయణ, తా. నరసింహము, చి. వెంకయ్య, తి. నూర్యనారాయణ, మా. లింగయ్య, చ. జగన్నాథం, దే. సుబ్బారావు, ఆ. సీతారామంజనేయులు, కొ. వేంకటచలం, య. సుబ్బారావు, ఆ. లక్ష్మయ్య, పు. వేంకటచలపతి, పు. సుబ్బారావు, య. సుబ్బారావు, కొ. సుబ్బయ్య, చ. వీరయ్య, గ. మాణిక్యాలరావు, మా. సోమయ్య, మా. కవయ్య, గ. సోమయ్య, డా. సుబ్బారావు, ప. లక్ష్మీనారాయణ, లిం. సుందరవరదరాజులు, ఆ. నాగభూషణం, నే. నాగభూషణం, వె. లక్ష్మీనారాయణగారు చెరి 1 రూ॥లు, ఆ. కాంతయ్య, చుం. నరసింహంగారు చెరి 1-8-0 లును, వె. పెద్దిరాజు శరణయ్య గారు చెరి 12 అ॥లును, వె. సుబ్బారావు, ఎం. నాగభూషణం, ఉ॥ సుబ్బయ్యగారు 8 అ॥లును ఇచ్చిరి. మొత్తము 194 రూ॥లు.

గంజామండల విద్యాధిపతి.

గంజామండల విద్యాధిపతిగారు తిట్టువ్రాయుచున్నాడు.

రాబోవు 21, 22-వ తేదీలయందు బరంపురములో జరుగనున్న గంజామండల ప్రథమ విద్యాధిపతి, యత్నంత జయ ప్రథముగా జరుగగలడు.

ఆహ్వానసంఘ మేర్పాటుచేసి, న్యాయపతి నారాయణమూర్తి, గాదెబలరామదాసు, శ్రీశాద సాంబశివరావు, ఊటుకూరి వేంకటరామరావు, దామోదరసాహు, జి. ఎన్. వేంకటేశ్వర్లు గారు కార్యదర్శులుగా నెన్నుకొనబడిరి. (ప్రిన్సిపాల్ కే॥ గణపతి అయ్యగారు ఆహ్వానసంఘమున కన్యకులుగా నుందురు.

పురపముఖులు, గవర్న మెంటు ఉద్యోగిగణులు, మున్నగు వారెల్లరును ఈయన్వయముపట్ల తమ సానుభూతిని దెలియబరచుటయే గాక, తగురీతి విరాళముల నొసంగి మమ్మెంతయు ప్రోత్సహించు చున్నందులకు వారికి మౌనకృతజ్ఞతా పూర్వకమందనములు.

చాలకాలము కాశీలోని సెంట్రలు హిందూకళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నుండి, విశేషవిఖ్యాతులైన జి॥ ఎస్॥ ఆరంజేలు, ఎం. ఏ., ఎల్. ఎల్. వి. మహాశయుల వారధ్యక్షతను వహింపదయితో సంగీకరించిరి.

ప్రతినిధికట్టుము 8 అణాలు మాత్రమే, ఉచితముగా భోజనవసతు లేర్పాటు చేయబడును. ప్రతినిధులు ముందుగా తమ నామముల బంప్రార్థించుట.

ప్రతిగంజామండల విద్యాధిపతిగారు ప్రతినిధిగా రావచ్చుడు. ప్రస్తుతము కారణాంతరములచే నితరమండలములలో విద్యాభ్యాసము చేయుచున్నవారును, విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షల ప్రయివేటుగా నిచ్చియున్నవారును గూడ, తాము గంజామండలమునకు కేంద్రియున్నచో ప్రతినిధులుగా రావచ్చును.

సభయందు, ఉపన్యాసములేగాక, ఆటలు, చిత్రకళలు, వాక్కుటిమ (ఎలాక్యూషన్) మున్నగు బహుమతి పక్షములను జరుగును విద్యార్థుల చిత్రకము ప్రదర్శన మొండేర్పాటుగా నున్నది.

కార్యక్రమము, చిట్టతీర్మానములు, మున్నగు వివరములు మునుందు ప్రకటింపబడును.

ఈ విషయమై యితర వివరముల గోరువారు న్యాయపతి నారాయణమూర్తిగారికి, "అనంద నికేతనము" బరంపురము (గంజాం) అని వ్రాసి పడయవచ్చును.

ప్రొఫసరు రామమూర్తి నాయకుగారి ప్రోగ్రాము.

	దినములు.		
తెనాలి	11-5-17	18-5-17	3
ఏలూరు	14-5-17	17-5-17	4
రాజమండ్రి	18-5-17	21-5-17	4
వెంటపాడు	20-5-17	22-5-17	2
తణుకు	24-5-17	26-5-17	3
అత్తిలి	28-5-17		1
ఆకువీడు	20-5-17	31-5-17	2
భీమవరం	2-6-17	8-6-17	2
నరసాపురం	5-6-17	7-6-17	3

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago, U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute Secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested (669)

of free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the—

ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA

